

GALERIE

9 - 10

LETNIK XXVII
1981-1982

GALERIE

9 - 10

LETNIK XXVIII. - 1981-82
MAJ-JUNIJ 1982
ŠTEVILKA 9-10

V S E B I N A

Danilo Gorinšek: Počitnice	241
Vlado Firm: Lisjaček Tobi	242
Tone Batagelj: Prvi pomladni dež	246
Vojan T. Arhar: Policaj	247
Angelo Cerkvenik: Nevsakdanja prijatelja	248
Nove naslovnice v letu 1982-1983	251
Marička Žnidaršič: Noč ob morju	252
Franci Lakovič: Jok in Smeh	252
Vojan T. Arhar: Taborniki	253
Jelka Bakula: Jablana	253
Črtomir Šinkovec: Velika glava — majhna pamet	254
Ludovika Kalan: Moljevo veliko potovanje	254
Danilo Gorinšek: Slavček in muren	256
Berta Golob: Hribarjev Lojze	257
Valentin Polanšek: Mlada kuharica	258
Vojan T. Arhar: Mornar	259
Črtomir Šinkovec: Tam na oni strani	260
Danilo Gorinšek: Grenki sladoled	260
Kotiček za najmlajše: Vera Poljšak: Kuk Babau	261
Igre za lahko noč	262
Vojan T. Arhar: Človek	263
Zanimivosti: Lojze Abram: Od dvokrilnika do reaktivca	264
Meta Rainer: Jezdec Miha	265
Poskusimo tudi mi: Vera Poljšak: Rdeči tulipan	266
Iz naših šol: Lojze Abram: Šola pri Domu spomenik Mari Samsi	267
Lojze Abram: Mavhinje so počastile pesnika Murna	268
	270
Anamarija Zlobec: Srečanje najmlajših z morjem	272
Veselo v planine: Duško Jelinčič: Poučni in veseli izleti	273
Valentin Polanšek: Činc ek ima mlinc ek	274
Filatelija: Igor Tuta: Konjiček za počitnice	275
Danilo Gorinšek: O polžji hišici	276
Novosti na knjižni polici: Marij Čuk: Za delo, petje in veselje	277
Šolarji pišejo	278
Vojan T. Arhar: Repa	280
Zapojimo veselo: Janez Bitenc: Peteljni boj	281
Zdravko Omerza: Kje je muca	284
Črtomir Šinkovec: Žolna zdravnica	284
Urednikova beležnica	286
Za spretne roke: Vera Poljšak: Metulj	3.
	stran platnic
Ilustracije za to številko Galeba so naredili: Marjanca Jemec-Božič (str. 246, 254, 255, 257, 260); Marjeta Cvetko (str. 259, 274); Eva Fornazaric (str. 260, 283); Leon Koporc (str. 252, 253, 264, 266); Božo Kos (str. 241, 247, 249, 252, 256, 258); Jelka Reichman (str. 253, 261, 280); Bine Rogelj (str. 243, 245, 276); Magda Tavčar (str. 262, 263, 267, 284, 3. str. plat.).	
Priloga: Tržaška luka v preteklosti — besedilo: Evgen Dobrila, slike: Lojze Abram.	
Naslovna stran: Barbara Pieri, 5. r. OŠ »Bavoriški junaki« — ROJAN.	

Mesečnik (10 številk) — Izdaja: Založništvo tržaškega tiska, Trst — Glavni in odgovorni urednik: Ljubo Abram — Uredništvo: Ul. G. Amendola 12, 34134 Trst, tel. 415534 — Uprava in ekspedit: Ul. dei Montecchi 6, 34137 Trst, tel. 795873, 794672 — Tiska: Graphart, Ul. D. Rossetti 14, 34126 Trst, tel. 772151 — Posamezna številka: 1.000 lir, dvojna: 1.500 lir, naročnina: 7.500 lir

Galeb je registriran na sodišču v Trstu pod štev. 158 od 3. maja 1954

Galeb je včlanjen v zvezo periodičnega tiska USPI (Unione Stampa Periodica Italiana)

Danilo Gorinšek

Ilustr.: Božo Kos

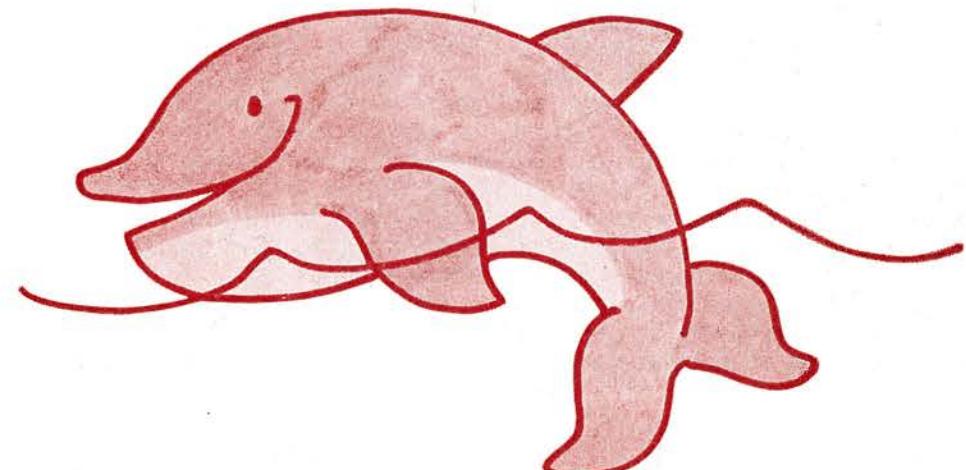

**Delfin in orel oni dan
lep čas sta se menila,
kje kraj bi bil, kjer bi lepo
počitnice prebila.**

Delfin velí: »Sem rojen tak,
da ni mi za pogorje,
jaz pojdem na počitnice
vsikdar samo — na morje!

**A orel — smeli kralj višav —
kaj orel naj le zine?
»Nič mi ne prija morski zrak,
jaz pojdem — na planine!**

**Z besedami pač drugimi:
oba dopustovala
bosta tako, da bosta kar
lepo — doma ostala...**

Lisjaček TOBI [5.]

Tobi in lisica sta ležala ena zraven drugega na soncu, ko ju je zmotilo hripavo lajanje, ki je sekalo tišino. Prihajalo je z druge strani sončne rebri. Lisica je vstala, se za korak odmaknila in spet legla v travo. Tobi se je ozrl za lisico, na široko odprl gobec in divje škrtnil z zobmi. Dlaha se mu je naježila in rep se mu je povesil. Tekmeci so se oglašali. Tobiju so se zasvetile oči. Skočil je k lisici in jo hotel zgrabiti za tilnik. Lisica se mu je spretno izmuznila, mu renče pokazala zobe in spet legla. Tobiju je slina polzela iz gobca. Stekel je nekaj korakov in se bliskovito obrnil. Tedaj sta iz mladega smrečja pritekla dva lisjaka. Zavila sta naravnost k ležeči lisici. Tik pred njo se je močnejši tako močno zatekel v manjšega, da se je ta nepričakovano zvalil Tobiju pod noge. Tobi je odskočil, lisica pa je zagrčala in se umaknila. Veliki vsiljivec je rinil za njo. Vrtela sta se v krogu. Manjši lisjak je skočil na svojega nasprotnika in ga zgrabil za pleča.

Lisica je stekla za grm. Medtem sta se oba tekmeča grgraje valjala po travi, se zopet spravila na noge in se vsa obgrizena razšla. Manjši se je korakoma umikal proti lisici, a večji je pričel obkrožati Tobija. Lisičin pogled je bil uprt v Tobija. Zalajala je, škrtnila z zobmi, se dvignila in skočila k njemu. Ločil ju je večji lisjak, ki se je v mogočnem skoku pognal med njiju. Temu je sledilo le še divje renčanje in grgarnje. Živ klobičč se je kotrljal po travi.

Nasprotnik se je prevrgel na hrbet in Tobi ga je ugriznil v trebuh. Na mah pa je začutil v tilniku močno bolečino. Manjši lisjak mu je čepel na hrbtnu in ga obdeloval. Tako se je pretepal sedaj z dvema nasprotnikoma. Izpustil je večjega, zgrabil manjšega za uho in ugriznil. Sledilo je močno ciljenje. Nenadni sunek je vrgel Tobija na zadek. Potuhnili se je, prevalil in zgrabil večjega lisjaka za zadnjo nogo. Nasprotnik je zatulil, spet hlastnil in se pognal za manjšim v grmovje. Tobi se je tresel po vsem telesu. Jezik mu je molel iz gobca. Splazil se je k lisici in ji oblinil gobček. Nato je legel. Glava mu je omahnila na prednje šape.

Tako je zadremal. Zdramilo ga je hripavo lisičino zavijanje. Odprl je oči in videl, da stoji blizu njega in ga čaka. Vstal je in zalajal. Tedaj ga je lisica rahlo oplazila z repom. Tobi je vstal, jo popraksal po plečih, in se razigrano prevalil. Vsa utrujenost ga je minila. Potem jo je vščipnil za uho, jo sunil z gobcem in rahlo zagrčal. V diru se je pognal čez njo, se prekotalil in zaril gobec v mehko travo. Košat rep mu je opletal in se zopet povešal. Lisica pa je opazovala njegove norčije. Končno je Tobi sedel blizu nje, upehan in oprhan s slino, ki mu je v kosmih visela na svetli dlaki. Visoko nad njima je na starem brestu grulil golob duplar in klical samico.

Tobi je ostal z lisico, ki je stikala za ptičjimi gnezdi. Te dni, ko se je klatil po gozdu, je precej shujšal. Je-

del je malo, se družil z lisico in prehodil tako precej poti. Telo mu je bilo mršavo. Kazal je rebra in lakotnice je imel upadle.

Med gostim drevjem pa se je podil veter, majal vejevje, vrtinčil odpadlo listje in se norčavo zaletaval v veveričja gnezda. Na deblu stare smreke je detel neutrudno stikal za belimi črvi, da nasiti sebe in svojo družino. Med bukvami je mlad srnjak drgnil rogovje po deblih, da so letelle iveri po temnozelenem mahu. Klical je in čakal.

Tobi je dolgo in hripavo lajal. To ni bilo pravo lajanje, podobno je bilo zavijanju. Ptičje petje v goščavju je utuhnilo. Lisica pa mu ni odgovorila. Še enkrat je prisluhnili, a odgovora ni bilo. S povešeno glavo se je prevalil med praprotjo, prečkal malo jaso, zdaj pa zdaj ovohal mah in se nato spustil v lahen dir. Tako je prištel do mogočnega hrasta, kjer se je ustavil. Pod razpreženimi koreninami je iztaknil temen in zapuščen rov. Splazil se je vanj. V trdi temi so

se svetile njegove zelene oči. Smrdelo je po trohnobi in nesnagi. V lisičini se je spustil v kot in gledal proti izhodu.

Čez nekaj časa se je Tobi pretegnil, škrtnil z zobmi in se počasi zvlekel na svetlo. Neslišno je tekel in se zopet plazil skozi gozd. Drevje se je redčilo in postajalo je svetleje. Ustavil se je. Za parokom gozda je zagledal ozelenale travnike, posute s prvim pomladanskim cvetjem. Temna skorja mastnega polja se je svetila v soncu. V mitgetajočem ozračju je žvrgolel škrjanček. Tobijevo bistro oko je kmalu opazilo marogastega muca, ki se je prihuljeno plazil med razori. Tobi je v daljavi zagledal vas, na koncu vasi pa staro hišo z velikim vrtom, polnim sadnega drevja. Zaslišal se je pasji lajež.

Tobi se je naglo obrnil, kratko zalajal in se pričel prav počasi plaziti

proti robu gozda. Še en skok in že je stal na položnem travniku.

Ob vaškem potoku, obrasel s košatim jelševjem, se je zadihan ustavil. Tam se je vlekel sosedov plot. Za njim je domoval njegov sovražnik Muri. Tobi se je nalokal hladne potočnice in oprezoval. Zagledal je razcvetajoči vrt in v njem svojo utico. Z lahkoto je preskočil široki potok, smuknil čez cesto in stal pred ograjo gospodarjevega vrta. Odpravil se je za hišo, s taco odrinil priprta dvojniščna vrata in skočil na dvorišče.

Prvi ga je opazil štajerski petelin in z neznanskim vriščem sfrfotal na bližnjo streho kokošnjaka. Otepjal je s perutmi in z glasnim kikirikanjem opozarjal kokošji rod na lisičjo nevarnost. Nastala je pravcata zmešnjava. Kokoši so brezglavo tekale po dvorišču, se skrivale pod deskami in letele v odprti kokošnjak. Goske so zmedene sikale in iztegovale vratove. Puran je zbežal proti pasji hišici. Tobi pa je mirno sedel in opazoval ves ta vrišč.

Kokošji direndaj je na dvorišče privabil vse domače. Strmeli smo. Hetman je privzdignil levi uhelj in stekel k Tobiju. Nismo mogli verjeti, da se je res vrnil. Ta je zacvilil in pomahal z repom. Hetman se je zaletel vanj in oba sta se prevalila po pesku. Skakala sta, se podila za kokošmi in se lovila. Grabila sta se s šapami in se premetavala. Nazadnje sta upehana sedla. Ko je z vrta pristopicala še mlada srnica Lida in ga ogledovala z velikimi, temnimi očmi, jo je Tobi takoj ovohal. Med njegovim potepanjem smo dobili namreč novega gosta.

Postregli smo mu z veliko skledo žgancev in mleka. Spočetka je samo pokušal, a ko se mu je pridružil še Hetman, je bilo slišati le še hlastanje in goltanje. Po jedi je Tobi takoj pretaknil vrt, sadovnjak in svojo ma-

lo posest. Ko ga je pa zagledala srnica Lida, je lahkih nog odbrzela za ribizlovo grmičje.

Vsakodnevna Tobijeva pot v šolo se je nadaljevala. Po kosilu, ko je bila vročina najhujša, je navadno spal v svoji stajici. Hetman pa je odslej poležaval vedno v njegovi bližini in leno odganjal sitne muhe. Ob večerih sta se podila po sadovnjaku in bližnjem travniku, kokošji rod pa je še vedno nezaupno ogledoval starega znanca.

Bilo je prijetnega poletnega večera. Tobi je ležal v bližini čebelnjaka in opazoval čebele. Močno brenčanje ga ni motilo. Prihulil je glavo k tlom in se po trebuhi plazeč bližal mostičkom na panjih. Čeprav je vneto mahal z repom, Hetmana nikakor ni mogel zvabiti s seboj. Sedeli smo pri mizi in ga opazovali. Nenadoma je odskočil kot gumijasta žogica, se prekopicnil in cvileč stekel po sadovnjaku. Za njim se je vlekla tanka vrsta čebel. Na nesrečo si je hotel poiskati zavetje pod našo mizo. Pritekel je tako divje, da bi me bil skoraj prevrgel s stola. Smeh nas je v trenutku minil. Okoli naših glav je brenčalo kot v panju. Zaman smo otepali z rokami. Na vrat na nos smo jo ucvrli iz sadovnjaka. Bežali smo v kuhinjo, za nami pa Tobi. Hetmanu, kljub njegovi previdnosti ni bilo prizanešeno. Na Tobija se nismo pravnič jezili. Zlezel je pod pečnico, izpod katere ga nismo mogli zvabiti. Niso pomagale ne lepe ne ostre besede. Tam si je godrnjaje oblizoval pekoča mesta.

Po večerji je vendarle previdno prilezel izpod pečnice, prisluhnil, če ne brenči kje v bližini, in se odpravil v sadovnjak. Hetman ni hotel z njim.

Luči v vasi so polagoma ugašale. Bila je že trda noč. Na cerkvenem stolpu je odbila ura. Hetman je ležal na hišnem pragu in dremal. Li-

jak pa je tokrat prenočeval v svoji staji. Zleknil se je in poskušal zadremati.

Ob vrtni ograji se je pojavila temna postava in se previdno razgledovala po vrtu. Prav takrat je po cesti privozil avto in sij žarometov je zarezal temo; neznanec se je umaknil od ograde in malomarno odkorakal po cesti, se stisnil k brzozavnemu drogu in napenjal oči. Če nekaj šassa se je vrnil k ograji. Dozdevalo se mu je vse mirno. Pod pazduhu je imel zvito vrečo. Stisnil jo je in preskočil staro ograjo, ki je zaškirpala kot stara polknica v vetru. Neznanec je razvil vrečo, se izognil beli stezi, da ne bi pesek zaškripal, in previdno stopal po mehki travi ob plotu. Za trenutek je obstal pred čebelnjakom, potem pa skočil k lisjakovi staji in podržal vrečo pred vhodom.

Tobi je kot blisk skočil pokonci, zagledal pred seboj grozečo zevajo-

čo vrečo in se umaknil, kljub neznančevemu polglasnemu prigovarjanju. Pričel se je divje vrteti po staji in zamolklo renčati. Neznanec se je naveličal. Pograbil je palico in krepko sunil. Tobi je zalajal.

Tedaj je nekaj temnega priteklo po stezi in skočilo nepridipravu na pleča. Zavpil je od bolečine. Hetmanovi zobje so se mu zagrizli v ramo. S pasjim laježem se je mešalo neznančeve preklinjanje. Okno očetove sobe se je odprlo in zaslidal se je glas: »Kdo je?« Neznanec je zaklel, sunil renčečega psa in stekel. Tedaj se je za njim zabliskalo in počilo. Hetman mu je sledil, in ko je zlikovec v divji naglici preskočil ograjo, je v Hetmanovem gobcu ostal kos sukna. Še omotičen od spanja sem skočil s postelje in stekel k stajici. Tedaj je v hiši zagorela luč in videl sem, kako se je Tobi pognal skozi vrata v kuhinjo. Bil je na varnem.

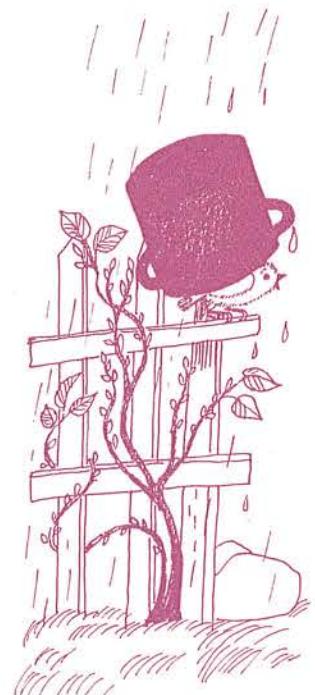
Prvi pomladni dež

Ej, tiki, topli dež
spomladni
in prvi, nežni list
v ogradi.

Izmučena zaprega.
Z oralom otovorjen voz
po blatu v klanec težko véga.
In trop poskočnih, lačnih koz.

Nabrekla zemlja
pod topnim soncem.
Na njivi jata vran,
za dež jim nič ni mar.

Le vrabček se je skril
pod starim loncem
in tam kriči:
»Škrjanček, dober dan.
Pomlad, kaj déš?
Res, imenitna stvar.
A dež rosi, rosi...«

Ko sem se vrnil v hišo, je tam že ležal Tobi in zehal. Posedli smo okoli njega in se pomenkovali o razburljivi noči. Čez čas smo se pomirili in se ponovno spravili v postelje. Spet je bilo vse mirno in tiho. Na visokem topolu je čepel skovir in skovikal v zvezdno noč. Pod oknom pa je ob ležečem Hetmanu sedel Tobi in strmel v temo.

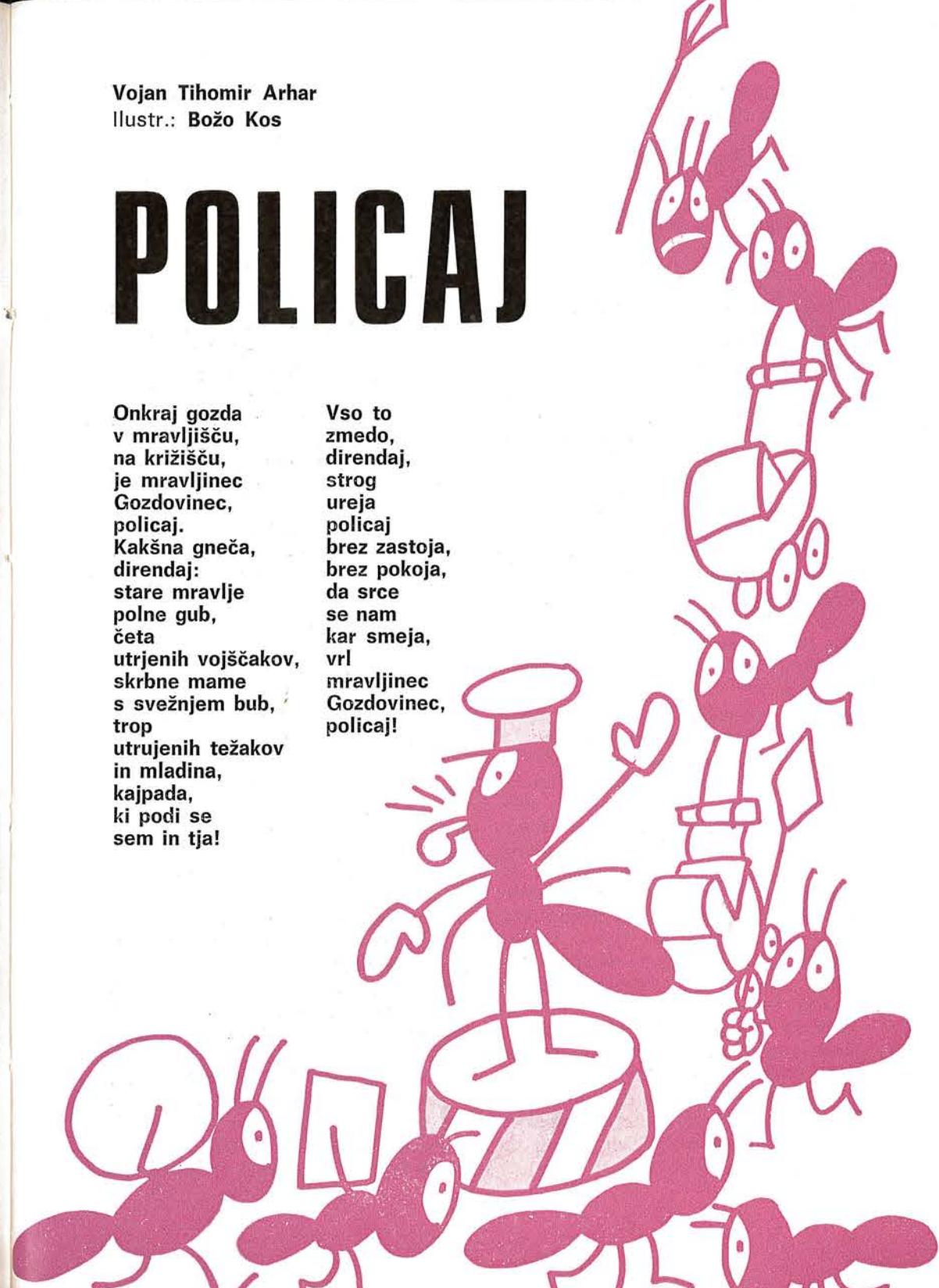
To je zgodba lisjaka Tobija, ki je bil dober in šegav do prijateljev in napadalen ter zloben do tistih, ki so ga sovražili. Mi vsi smo ga imeli radi, saj je kazal do nas prav tako veliko navezanost, kot do svojih v pomladnem času šumečih gozdov. Pri hiši je ostal dolgo časa in delal družbo Hetmanu.

Konec

POLICAJ

Onkraj gozda
v mravljišču,
na križišču,
je mravljinec
Gozdovinec,
policaj.
Kakšna gneča,
direndaj:
stare mravlje
polne gub,
četa
utrjenih vojščakov,
skrbne mame
s svežnjem bub,
trop
utrujenih težakov
in mladina,
kajpada,
ki podi se
sem in tja!

Vso to
zmedo,
direndaj,
strog
ureja
policaj
brez zastoja,
brez pokoja,
da srce
se nam
kar smeja,
vrl
mravljinec
Gozdovinec,
policaj!

NEVSAKDANJA PRIJATELJA

Stari Jure, ki je leta in leta, po navadi od aprila ali maja pa tja do septembra ali kakšno leto tudi do konca oktobra, pasel Rojnine ovce v Mrzlem dolu pod Snežnikom, je prijateljeval ne samo s svojimi ovčarji in ovčkami, temveč tudi z drugimi gozdнимi prebivalci, pticami, da, celo z zvermi. Pogostoma sta mu prihajala v goste tudi na pol udomačeni medved in volk. Oba sta se nekam dobrohotno razumela z Juretovimi ovčarskimi psi in z drugimi Juretovimi živalskimi prijatelji, z udomačeno srno, planinsko kavko in s kosom, ki se je svobodno spreletaval okoli Juretove brunarice. Nikdar se nista lotevala Juretovih ovac.

Neka pošastno neusmiljena zima in huda lakota sta pobrali Juretu udomačenega volka Uruja. Juretu je bilo neznansko hudo, saj je dolga leta prijateljeval z Urujem. Tudi udomačena lisička se mu je nepričakovanou izgubila. Bržas jo je ustrelil kak divji lovec. Tako so Juretu že kakšno leto drugovali le ovčarski psi, že precéj ostarela ovčarka Huda, srna Živa, planinska kavka, razposajeni žvižgalec kos in, kajpada, približno tisoč ovac. Pastirju se je močno tožilo po Uruju in lisički, ki jo je že drugo leto zaman čakal, zman upal, da bo glasno zabevkala pred vratí njegove brunarice.

Tedaj pa mu je logar Polde Bilc nekega dne, ko je že minevala pomlad, prinesel osirotelo lisičko in mu tako izpolnil prošnjo.

»Tole ubožico sem našel poleg ustreljene lisice in njenih treh, zaradi lakote, pocepanih mladičev. Tudi ta je bila, lahko bi reklo, že na pol mrtva. Pošteno sem se namučil, da sem jo oživil, kanec za kancem sem ji kapljal v gobček osladkanega, malce z vodo razredčenega ovčjega mleka, ki se ga je sprva z vsemi štririmi otepala, no, navsezadnje je le popustila in se vdala.

Jure je bil lepe, komaj za bledo spoznanje odrasle lisičke iz srca vesel. Tako jo je poimenoval: Sička.

»Prisrčna ti hvala, Polde,« se je Jure zahvalil Poldetu. »Lisičko bo zredila Huda, ki je pred nekaj tedni skotila štiri ovčarčke. Poleg svojih mladičev bo lahko dojila še Sičko; vajena je že dojenja roparic, dojila je že Uruja in lisičko, ki jo je prejko ne ustrelil kak divji lovec.«

Jure je zaprosil logarja, naj bi mu prihodno pomlad preskrbel kakšnega še slepega volkca. »Če bom še tlačil zemljo, kajpada...« je menil Jure.

»O, boš, boš! Korenjak, kakršen si, boš še leta in leta uspešno odganjal nadležno matildo!« mu je zagotovljal Polde. »Če bo šlo po sreči, ti ga bom prinesel k letu v aprilu ali nemara že konec marca kar v dolino.«

Juretova domneva se je pokazala za pravilno. Sička je pri Hudi dobila materinsko oskrbo in se tesno sprijateljila z bratci po mleku. Pozneje, ko so tako Sička kakor ovčarčki od-

rasli v krepke razposajence, so se igrali tudi s srno. Sička se je sem ter tja skušala pozabavati tudi s starejšimi ovčarji, a ti so jo odganjali, niso je pa napadali. Dobro so se pač zavedali, da je Sička Juretova ljubljenka, ki spada k Juretovi družini približno tako kakor ovce ali oni sami.

Sredi julija je Jure tri ovčarčke oddal, dva sosednjima ovčjima pastirjem, enega v dolino, pri čredi je obdržal le najkrepkejšega kosmatanca, ki mu je vzdel ime: Čar.

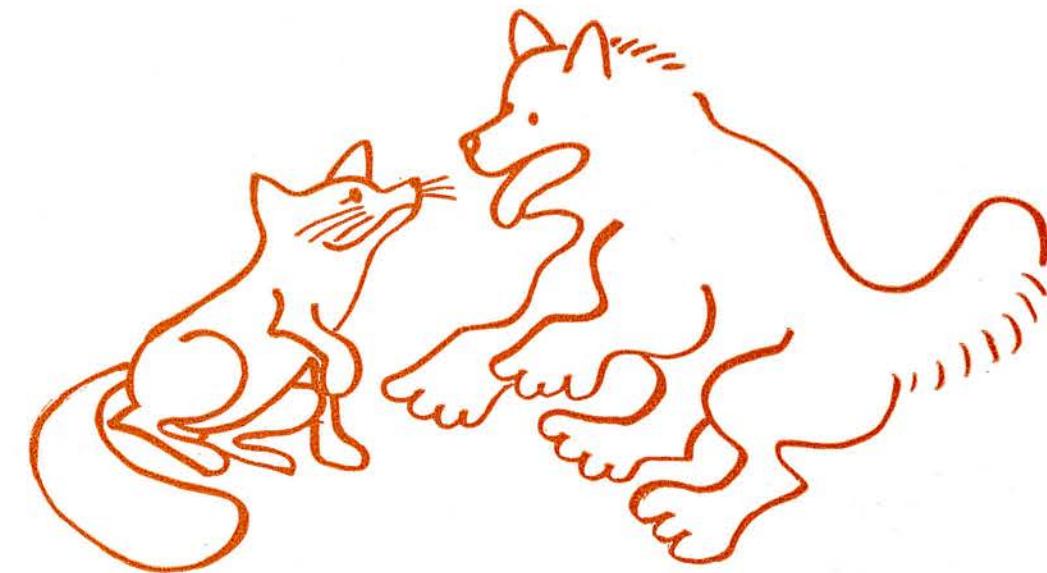
Sička in Čar sta se tako navezala drug na drugega, da sta si bila kakor blisk in grom. Igrala sta se kakor objestna in nagajiva otroka, se lovila, se prekucevala, se grizla — kajpada le prav na rahlo. Včasih se je Čar delal, kakor da bo zdaj zdaj Sičko zgrabil za vrat in jo zadavil, režal je divje in grozeče, Sička se je umikala, kakor da se ga je na smrt bala, in cvileče bevskala... Čar je nato prešerno zalajal, kakor da se je na vse grlo zakrohotal. Tekmovala sta v te-

ku. Sička je bila po navadi hitrejša, kdaj pa kdaj jo je Čar le dohitel, jo zgrabil za rep, sem ter tja nekoliko premočno, da je Sička boleče javknila, se zares ujezila, se bliskovito obrnila in Čara s šilastimi zobmi pošteno ugriznila v gobec ali v uho. Tedaj sta se zares zravsala, a ravs in kavs je bil le kratkotrajen, priateljstvo je bilo vselej močnejše ter je premagalo jezo in nejevoljo. Pogostoma sta se ure in ure potepala pa gozdu, preganjala sta zajce in gozdne miške. Tu pa tam je Sička kakšno miško ujela in jo pohrustala. Kanec plena je bila pripravljena prepustiti Čaru, ta pa ni kazal za mišjo pečenko posebnega navdušenja.

Rada sta se vračala domov. Že od daleč sta z veselim laježem pozdravljala Jureta, ki ju je, navidezno jezen, ošteval:

»Potepina, namesto da bi pazila na ovce, srno, kavko in kosa, se ves božji dan potepata!«

Potem je komaj nasitil neučakana lačneža, zlasti še Čara, ki mu Jure-

tovo oštevanje ni šlo kdove kako do živega; sedel je na zadku in s prednjima tačkama prosil pastirja, naj mu vendar že da težko prisluženo južino. Jure ni skoparil s polento in z gostim ovčjim mlekom. Prijateljčka sta z zavidanja vrednim užitkom pomlatila zadnjo drobtinico polente in hlastno polokala zadnjo kapljico mleka. Nato sta se ulegla, si lenuhasto pretegovala utrujene ude in zadremala. Zvečer sta se kaj rada dobrikala Juretu. Čar se mu je motovilokrog nog, Sička pa mu je z vidnim veseljem podrgnila lepi rdečkastorjavi kožušček ob nogo.

»Že prav, falotka,« se je šalil Jure, »rada bi se pobotala, kaj? Ne vem, kako bo... Se bosta že morala malo bolj prizadetno pripraviti k delu! Ti, Sička, pa si bržkone drgneš obme kožušček, ker te srbi koža ali te grize bolha...«

Tako sta nevsakdanja priateljčka razigrano preživljala brezskrbne mladostne dneve.

Jure ju je dan za dnevom svaril:

»Nikar se ne odklatita kam daleč v gozd, držita se blizu črede in brunarice!«

Juretova svarila pa so bila bob ob steno. Potepina nista razumela, ali iz mladostne objestnosti nista hotela razumeti skrbnega pastirja. Čez drn in strn sta jo mahala daleč daleč v gozd, se lovila, plašila zajčke, veverice, srnice in ptice, bržkone v prepričanju, da je ljubi gospod bog ustvaril gozd in divjad zgolj zato, da bi se onadva zabavala.

Nekega toplega septembriskega dne, ko sta se preganjala po gozdu, se divje lovila po prostrani gozdnini poseki, je pripesačil iz doline v svoj lovski revir lovec Belin. Dvocevka mu je visela čez desno ramo. Mračno se je razgledoval po okolici in zdajci zagledal lisico, ki jo je v bliskovitem teku zasledoval ovčarski

pes. Naglo je snel z rame puško, prislonil kopito k rami, nameril in sprožil. Pok se je zlovešče razlegel, Sička je žalostno javnila, se zvrnila in za vse večne čase zaprla razposajene očke. Čar je onemel, se zavedel in se zaletel proti lovcu, ta pa je še enkrat pritisnil na petelina in poslal kroglo Čaru nad glavo. Čar je z zobmi zgrabil Sičko in jo odnesel. Ves upehan je mrtvo prijateljico privlekel do brunarice in jo položil Juretu pred noge. Prežalostno je zacvilil.

»Belin!« je uganil Jure. Srce mu je zakrvavelo.

Medtem se je že pokazal Belin in ga pozdravil.

»Ustrelili ste mi udomačeno lisčko!« mu je jezno zabrusil Jure.

»Kako naj bi vedel, da je udomačena?« se je branil Belin.

»Ali niste videli, da se je igrala s psom?«

»Mislil sem, da jo je ovčar skušal ujeti...«

»Saj ni lovski pes! Ali ste slepi? Mar ne veste, da preganjajo moji ovčarji le volkove in medvede, ne pa lisic in drugih hostnih živali!«

»Žal mi je, resnično žal!« se je lovec skušal opravičiti.

»In zakaj, zlomka, sploh streljate lisice? Tod jih ni veliko, pa še koristne so, saj morate, če ste res kaj prida lovec, dobro vedeti, da so prav lisice prizadetne hostne higieničarke!« mu je očital Jure.

Belinu se je povesil greben. Odmegil je proti gozdu kakor polit cukek.

Čar se ni mogel potolažiti. Nekaj tednov malone sploh ni pokusil hrane, le vodo je pil. Močno je shujšal. Vse dneve je prečepel ob lisčkinem grobu in presunljivo cvilil. Jure mu je zaman skušal dopovedati, da mora jesti, da mu bo prihodno pomlad poskrbel za novo lisčko, ki bo prav

tako prijazna in ljubezniva, kakor je bila Sička. Še konec oktobra, ko se je Jure z ovcami in ovčarji odpravil v južno Istro, je Čar še vedno, žalosten in otožen, povešal rep. Nikakor se ni mogel utolažiti.

Šele drugo pomlad, ko je Polde znova obdaroval Jureta s še na pol slepim lisjačkom, ki ga je spet od-

djila Huda, je Čar za silo prebolel Sičko. Lisjaček je kmalu odrasel v precejšnjega korenjačka, igral pa se je rajši s svojimi bratci po mleku, vendar pa ni povsem zametaval Čarovega prijateljstva.

Čar ni mogel pozabiti Sičke. Pogostoma je poromal k Sičkinemu grobu in prav tiho, tihcenzo zavilil...

Nove naslovnice v letu 1982 - 1983

Kot je običaj, so se mladi risarji — umetniki na slovenskih osnovnih šolah spet izkazali. Polnoštivilno so se odzvali nagradnemu natečaju za nove Galebove naslovnice. Do konca marca je v uredništvo prispealo kar 261 osnutkov z raznih šol na Tržaškem in Goriškem, tako da je bila izbira res raznolika in pestra. Številni osnutki so bili zelo prikupni, privlačni in domiselnii, več pa je bilo tudi takih, ki so ponavljali nekatere zamisli iz prejšnjih let. Pri izbiri je v prvi vrsti prevladala otroška izvirnost risanja in tehnika sestavljanja lepljen. Komisija ni imela lahkega dela in odločitev je bila prav težavna.

Med vsemi izdelki so končno prevladali osnutki, ki so jih naredili:

IGOR FILIPČIČ, 2. r. OŠ »Bazoviški junaki« - ROJAN,
MARTA KLINC, 5. r. OŠ »Dragotin Kette« - SV. FRANČIŠEK,
MARKO OTA, 4. r. OŠ »Fran Venturini« - BOLJUNEC,
BARBARA GRGIČ, 4. r. OŠ »Karel Destovnik-Kajuh« - GROPADA,
ELIANA ŠKABAR, 3. r. OŠ »Pinko Tomažič« - TREBČE,
DIMITRIJ KRIŽMAN, 3. r. OŠ »France Bevk« - OPČINE,
BARBARA MAGLICA, 1. r. OŠ »Pinko Tomažič« - TREBČE,
NADJA PIŠČANC, 4. r. OŠ »Bazoviški junaki« - ROJAN.

V prihodnjem letniku Galeba bodo ti osnutki krasili naslovnice in sicer v vrstnem redu, kot so objavljena imena zmagovalcev, ki dobijo lep knjižni dar. Vsem iskreno čestitamo.

Noč ob morju

Val počivanja je na mesto legel.
Le voda ob obali zvesto pljuska,
morje je kot ogromna ribja luska,
ki mesec čez njo mrežo je razpredel.

Tako je tiho, vase vse zaprto,
kot da je smrt ostala na pomolih,
mornar si poje otožno pesem v molih,
nov parnik vzplul je daleč na odprto.

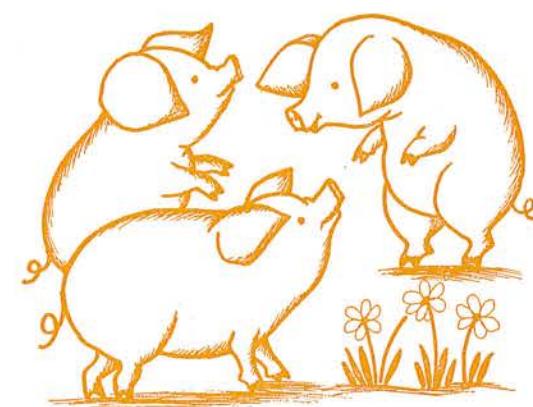
Pod njim se razvihralo je morje
in val za valom rompa proti luki,
zganili so se sklizasti klobuki.
Noč riše prvo zarjo na obzorje.

JOK IN SMEH

Z Barbko sta na vseh poteh
in za roke se držita,
prvi Jok je, drugi Smeh,
skupaj sta, še kadar spita.

Toda očka je dejal,
da razdržil brž bo brata,
Smeh pri Barbki bo ostal,
Jok pa s culo šel skoz vrata.

TABORNIKI

Čez tri dolé, čez tri goré,
prašički v logu tabore.

Prvi z bavto drva seká,
drugi kuha kotel mleka,
tretji vrača se od peka.

Ko pospravljen je jelo,
dokončano drugo delo,
vsi zaplešejo veselo.

Čez tri dolé, čez tri goré,
prašički v logu tabore.

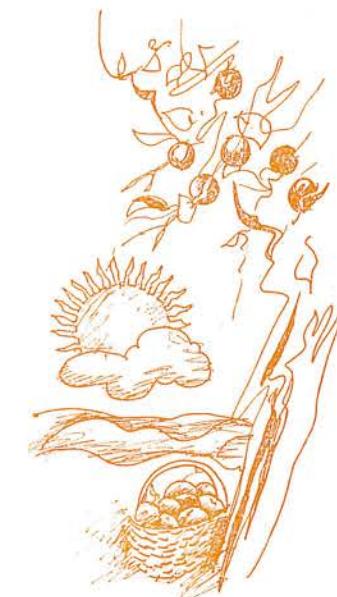
JABLANA

Še veste,
ko jablana cvetela
je v vrtu snežno bela
nam pomlad?

Tedaj utrgali bi radi
šope cvetja,
in glejte, sredi že poletja
nam prva jabolka zorijo.

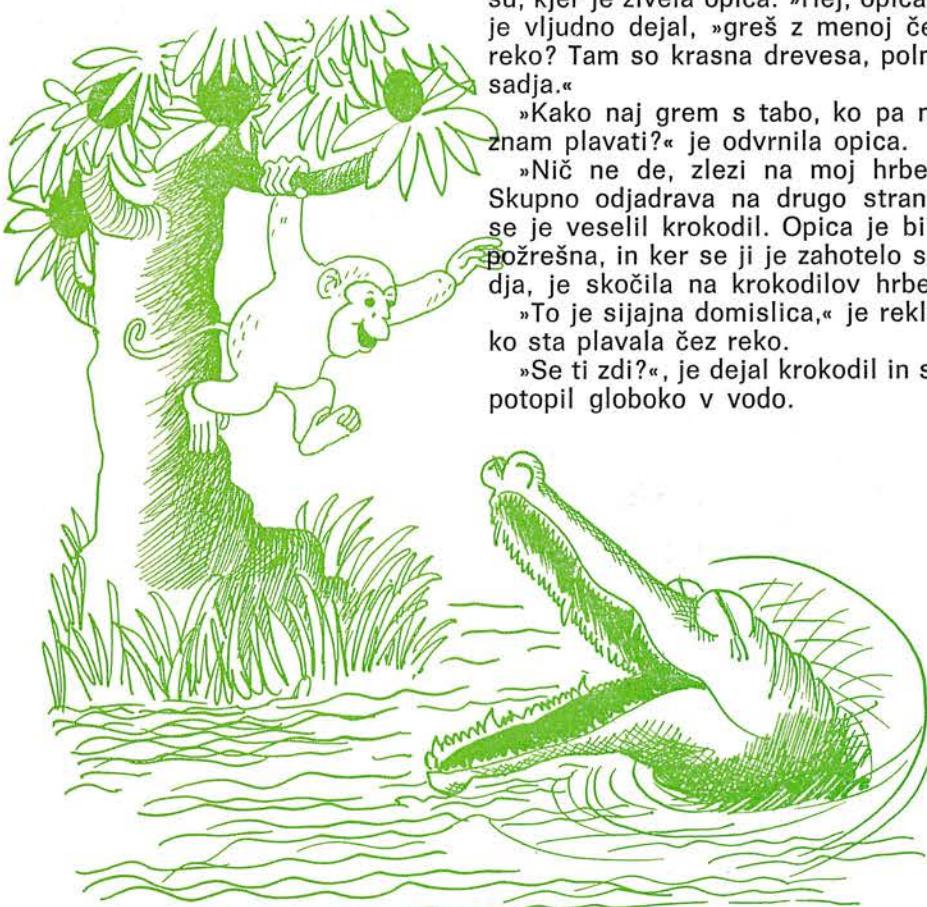
Jesen prihaja obložena,
sedaj ne več samo zelena,
in sonce ljubo zlato
poljublja jablano bogato.

Kot lica jabolka rdečijo,
rdečijo, govorijo:
Ne meči proč nas, ne v travo,
postavi nas na mesto pravo,
da zima ti bo krajsa
in usta tvoja slajša.

VELIKA GLAVA - MAJHNA PAMET

V gozdu ob reki Gangesu je plezala po drevju opica. Bila je majhna in zelo prebrisana. V Gangesu je takrat živilo mnogo krokodilov. Bili so veliki in leni. Eden izmed njih je opazil opico in dejal sinu:

»Sinko, ulovi jo in mi prinesi njen srce!«

»Kako naj jo ulovim, če ona živi na kopnem, mi pa v vodi?« se je branil sin.

»Premisli dobro in našel boš pot,« je rekel oče. In krokodil je mislil in se domislil. Odlaval je proti drevesu, kjer je živila opica. »Hej, opica,« je vljudno dejal, »greš z menoj čez reko? Tam so krasna drevesa, polna sadja.«

»Kako naj grem s tabo, ko pa ne znam plavati?« je odvrnila opica.

»Nič ne de, zlezi na moj hrbet! Skupno odjadrava na drugo stran,« se je veselil krokodil. Opica je bila požrešna, in ker se ji je zahotelo sadja, je skočila na krokodilov hrbet.

»To je sijajna domislica,« je rekla, ko sta plavala čez reko.

»Se ti zdi?«, je dejal krokodil in se potopil globoko v vodo.

»Oh, nikar.« je prosila opica. Voda ji je segla do vrata in bala se je. »Zakaj me hočeš utopiti?«

»Zato, ker hočem imeti tvoje srce,« je dejal krokodil, »in te moram ubiti.«

»Dobro, da si mi to povedal, me opice namreč ne nosimo svojih src s seboj,« je zvito pripomnila.

»Kako čudno! Torej si svoje puštela na drevesu?«

»Da, prav to sem hotela reči! Če želiš moje srce, se morava vrniti! Toda midva sva skoraj že na drugi strani! Kaj, ko bi najprej jedla sadje?«

»Nikakor,« je odvrnil krokodil, se obrnil in plaval nazaj. Bii je precej bedast in ni vedel, kaj ona namerava. Ko sta se ustavila ob bregu, je opica brž splezala na drevo, sedla na konec veje in se ponorčevala iz krokodila:

»Gospod krokodil, žal mi je, da vam nisem mogla ustreči! Ali ste res mislili, da imamo opice svoja srca obešena na drevesu? Vaše telo je sicer veliko, toda pamet imate kratko!«

Nato se je preselila drugam, ker je hotela živeti v miru. Krokodil pa jo je kmalu iztaknil in jo začel zasledovati. Nadaleč od brega, kjer je živila, je bil v reki otok, na katerem je bilo vse polno bananovih dreves. Med otokom in bregom pa je molela iz vode skala, kamor je vedno skalala opica, kadar je hotela obiskati otoček. Krokodil je zlezel na skalo in se potuhnil. Čakal je do večera, da se je opica vračala z otoka. Opica se je približala skali. Zdela se ji je nekoliko večja kot druge krati. »Krokodil leži na njej,« se je zvito domislila. Zlezla je na breg reke in zaklicala:

»Hej, skala!«

Nobenega odgovora.

»Hoj, hoj!«
Trikrat je zaklicala, toda zaman.

»Hoj, kaj je s teboj nocoj, da mi ne daš odgovora?« je dejala slednjic.

»Hm,« si je mislil krokodil, »skala odgovori opici vsak večer. Moram odgovoriti namesto nje.«

»Hoj,« je zaklical »Kaj želiš?«
»Oho,« je zaklicala opica, »saj si ti, krokodilček!«

»Da,« je dejal jezno krokodil. »Jaz sem in tukaj čakam nate, da te požrem!«

»Joj, kako me je strah,« je brž rekla opica, »zdaj si me ujel v past. Nobene pomoči ni več zame! Kar hitro odpri gobec, da bom skočila naravnost vanj!« Prebrisanka je dobro vedela, da krokodil vedno miži, kadar odpira svoje žrelo, in je skočila, toda ne v široko odprto krokodilovo glavo, temveč na njegovo glavo in potem na breg. Krokodil je zaman čakal. Odprl je oči in spoznal, da je prevaran.

»Ti pa res ne poznaš strahu!« je dejal opici. »Naveličal sem se in ne bom te več zalezoval!«

»Hvala lepa krokodilček,« je rekla opica, »zato pa bom jaz dobro pazila nate.«

Staroindijska pravljica

Molj se je rodil v omari pod kožuhastim ovratnikom starega suknjiča. Imel je veliko hrane na razpolago. Najraje pa je grizel rokavice iz rdeče volne.

Nekega dne so njegovi starši odleteli v drugo hišo in molj je ostal sam. Tudi ni imel več okusne hrane in postajalo mu je dolgčas Premisljeval je, kaj naj stori.

Med svojimi nočnimi poleti je opazil na zidu polico z revijami in knjigami. Na eni od knjig je bila naslikana čreda belih ovac in spodaj napis »Avstralija.«

»Le kje je ta čudovita dežela?« — se je vprašal molj.

Iz sosednje sobe je tedaj zaslišal glasove. Postal je radoveden. Skozi priprta vrata je zletel v razsvetljeno sobo. Tam sta bila oče in mati ter njuna hčerka Elka. Molj je krožil pod stropom in oče ga je zapazil. Hitro je zgrabil brisačo in začel mahati proti njemu, ki se je preplašen izmi-

Moljevo veliko potovanje

kal udarcem. Begal je sem ter tja in se končno ves upehan zaletel v odprtoto potovalko na mizi. Bila je Elka, ki je mnogo potovala z letalom. Bila je hostesa. V svojem zatišju si je molj priznal, da je imel srečo. Potoval bo v torbi s hosteso in morda prav v tisto daljno, neznano dejelo belih ovac.

Minila je noč in molj je sanjal o velikem potovanju in belih ovcah.

Zjutraj je slišal več glasov. Prišla je Elka, pogledala v potovalko, brskala po njej, a ni opazila molja, ki se je pravočasno potuhnil v robček. Videl pa je, da ni oblečena v letalsko uniformo in na glavi je imela namesto ljubke kapice, bel klobuček.

— Torej ne bo potovala z letalom, morda z vlakom, z ladjo ali z avtobusom, — si je mislil. Elka se je pripravljala s priateljico na kratek izlet. Vzela je potovalko, jo zaprla in obesila čez ramo. Molj je ostal v temi.

Dekleti sta se poslovili in odšli iz hiše. Začul je brnenje avtomobilske-

ga motorja. — Torej potujemo z avtom, — si je rekel molj. Postajalo mu je tesno in neprijetno. Poskušal je zaspasti, a klepet obeh deklet in brnenje avta sta ga motila. Potovanje se mu je zdelo zelo dolgo in prepričan je bil, da se v Avstralijo lahko pride tudi po suhem z avtomobilom.

Nenadoma so zacvilile zavore in avto se je ustavil. Dekleti sta izstopili in šli v hotel. — Ko bi Elka vsaj

odprla potovalko, da bi videl, kako je zunaj. — Končno je začutil, da sta odložili prtljago in ni dolgo čakal, ko je Elka odprla torbo in vzela iz nje nekaj perila, nato jo je, na pol odprto, postavila v prazno omaro, jo zaprla in odšla. Molj je tedaj zletel iz skrivališča in vanj je udaril dušljiv, oster vonj naftalina.

Tako je končalo moljevo dolgo potovanje. Zamenjal je samo omaro.

Slavček in muren

Zadovoljni muren je pod večer veselo cvrčal svojo večerno pesem. Opravil je bil svoje vsakdanje delo, zakaj ne bi pred počitkom še malo zacvрčal?

Slišal ga je slavček, ki je mislil, da sme le on peti. Res je pel na moč lepo, vendar je bil le preveč zaljubljen v svoje petje, ki mu ne bi smelo biti nikjer enakega. Zato se je razhudil nad ubogim murnom: »Doklej pa še nameravaš mučiti ljudi s tem svojim grdim žaganjem? Le kdo naj te posluša? Nihče ne bo več maral pod večer hoditi v naravo, če jo boš tako samovoljno kazil!«

»Le kaj te moti!, je odcvrčal muren, »če po končanem delu tudi jaz malo zapojem, pa čeprav po svoje? Sem pač dobre volje!«

Slavček je vzrojil: »Pri priči prenehaj. Pojó naj živalce, ki imajo glas, da jih vsakdo z užitkom posluša!«

Murna je razjezila slavčkova samozavestna prevzetnost in mu ni ostal dolžan odgovora: »Če bi vsi

imeli tako lep glas kot ti, bi ne bilo nobene razlike med pevci. Ljudje bi se tega kaj kmalu naveličali in vi slavčki ne bi bili prav nič izrednega!«

Slavček je zdaj uvidel, kako prav ima muren. Odfrčal je in se ni nikdar več pobahal s svojim že od narave podarjenim glasom...

Hribarjev Lojze

Na Gorenjskem leži vas, ki ji pravimo Potoče. Mimo teče Kokra. Ob njej stoji mlin in v njem je pred leti še živel Lojze.

Vsak dan je za vodo pasel svojo čredo. V šolo je prišel vedno nasmejan. Imeli smo ga radi.

Nekega dne je Lojzeta na paši zbolelo koleno. Kdo se bo cmeril zaradi bolečinice, ki nenadoma spet premine? Tudi Lojze se ni.

Nenadoma se je njegovo življenje začelo odvijati s tako naglico, kot če s kolesic uide filmski trak. Moral je v bolnišnico. Že naslednji dan nam je pisal:

»Dragi sošolci in tov. učiteljica! Mislil sem, da mi bodo dali koleno v mavec, a ko sem se zbudil, so mi zdravniki povedali, da so mi morali odrezati nogo, če ne bi umrl.«

Zdravnik dr. Žitnik pa je dejal:

»Nisem še srečal takega bolnika. Ko sem mu povedal, da res nismo mogli napraviti drugače, se je takoj zasmejal, rekoč: o, samo da mi niste odrezali glave!«

Čez nekaj dni nam je zopet pisal:

»Dobil bom protezo. Ko se bom naučil hoditi, bom takoj prišel v šolo.«

Lojze je res dobil protezo. Prišel je v šolo. In z leseno nogo se je naučil voziti motorno kolo.

Kmalu pa je njegova klop spet ostala prazna. Šolsko leto se je bližalo koncu, njemu pa je rak razjedel

že vsa pljuča. Ležal je v postelji, in če smo ga prišli obiskat, se je smerjal.

Še od domačih ni nihče vedel, da je že dalj časa tudi slep. Kadar je bil kdo ob njem, se je delal veselega in se je kar naprej šalil. Ko pa so ga opazovali skrivaj, so videli, kako trpi. Nekoč je poprosil za kozarec vode. Mama mu je rekla:

»Lojze, saj imaš vodo na omarici.«

»Saj res,« je dejal in segel z roko daleč mimo kozarca. Takrat je mami

povedal, da že dolgo nič več ne vidi. Mama je zajokala, on pa jo je tolažil in ji govoril, da se počuti že dosti bolje. Kadar so ga dvignili iz postelje, se je pošalil:

»Močni ste pa kot Martin Krpan.«

Prosil me je, naj mu prinesem takoj knjigo, da se bo lahko smejal, ko mu jo bo sestra prebirala, toda še tisti večer sem odpotovala v Pariz. Vso dolgo pot sem mislila samo nanj. — Saj bo preživel, sem si pravila, —

saj bo preživel. Kolesa vlaka so udarjala svoj ritem, noč je bila grozljivo črna. Zjutraj sem kupila lepo razglednico in jo poslala Lojzetu. Ko jo je pismonoša prinesel v Potoče, je bil Hribarjev Lojze že pokopan.

Od vseh vetrov smo se jeseni spet natepli v šolo. Za spomin na Lojzeta je njegova klop vse leto ostala prazna. Večjega janaka, kot je bil on, še nisem srečala.

Star je bil samo enajst let.

Valentin Polanšek

Ilustr.: Marjeta Cvetko

Mlada kuharica

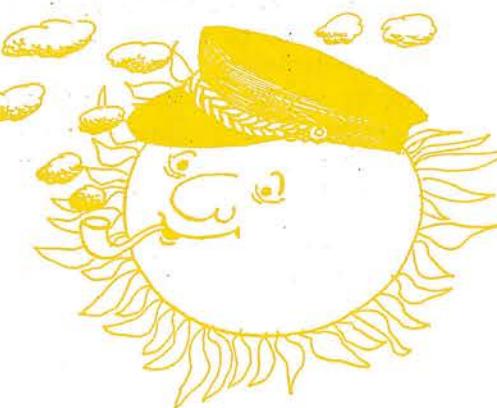
Kuharica mlada
kuha pač rada:
lonce pristavi,
sklede pripravi,
v shrambo priteče
med škatle in vreče,
tolče in reže,
meša, razbija,
popra in kisa,
pokuša in zlija,
praži in peče,
zabeli in cvre —
pa gotovo je vse:
juha,
prikuha,
cmoki
široki,
solate
košate,
zrezki, pečenka,
omaka ne grenka,
pa prava
dišeča kava.
Kuharica mlada
kuha pač rada.

MORNAR

Sonce, stari kapitan,
v zlati barki dan na dan,
jadra čez neskončno plan.

Svetlo pipico kadi,
trop oblačkov v zrak spusti:
sedem belih, sive tri!

Črtomir Šinkovec

Ilustr.: Eva Fornazarič

Tam na oni strani

Tam na oni strani hriba
je vasica na livadi,
tam doma je punčka Biba,
stara komaj pet pomlad.
Tam je češenj, hrušk in sliv
vse okoli žitnih njiv,
sočna travica tam rase,
da se janjček z njo napase,
da skaklja po nji kozliček
in s kozličkom bo teliček.
To povem vam na uho;
da nam vsem bo prelepo:
Biba nam послала bo
janjčka dva in tri kozličke,
a najpridnejšim teličke,
češenj koš in hrušk in sliv —
vsem porednim pa kopriv!

Grenki sladoled

Mama ima v kuhinji dela čez glavo. Kuha kosilo. Tedaj opazi, da ni kupila treh žemelj. Ker jih nujno potrebuje, sama pa ne utegne ponje k peku, pošlje ponje Mihca. Stisne mu v roko deset dinarjev. Mihec steče k peku, kupi tri žemlje, pek pa mu vrne od desetaka drobiž. Mihec se vrača domov in nesreča hoče, da ga vede pot mimo sladoledarja. Mihcu se pocedijo sline. Izkušnjava je le

prevelika in fant ji podleže: za preostali denar si kupi sladoled...

Ko ga poliže, se vrne s tremi žemljami domov.

»Kje je preostali denar?« vpraša mama.

»Izgubil sem ga!« odvrne Mihec, pri tem pa zardi v obraz, da je rdeč kot kuhan rak in si ne upa pogledati mami v oči. — Mama mu sicer ne verjame, vendar mu ne reče žale besede. Mihca že peče vest: le kako je mogel tako nalagati mamo?

Prihodnje dni ga vselej vroče zapče v srcu, kadar se njegov pogled sreča z maminim. Tedaj se odloči: sosedu včasih postori kako delo, za kar mu potem le-ta stisne v roko nekaj dinarjev. Ta prihranek potem nekega dne izroči mami: »Mama takrat sem se zlagal. Drobiža nisem izgubil, marveč sem si zanj kupil sladoled. Oprosti, tu — vzemi, kar sem zapravil!«

Mami se orosijo dobrotnе oči. Vrne mu drobiž in mu pravi: »Saj sem to vedela. Ne znaš se lagati! Denar pa kar obdrži, kupi si zanj spet kak sladoled!«

Mihec najprej noče vzeti denarja, potem pa to le stori... Vendar zanj ne kupi sladoleda, čeprav je le-ta sladak. Za fantiča je poslej močno grenak. Zagrenila mu ga je slaba vest...

Za podarjeni denar kupi mami šopek poljskega cvetja. Ob njem postane mami toplo pri srcu, Mihcu pa še bolj...

kotiček
za
najmlajše

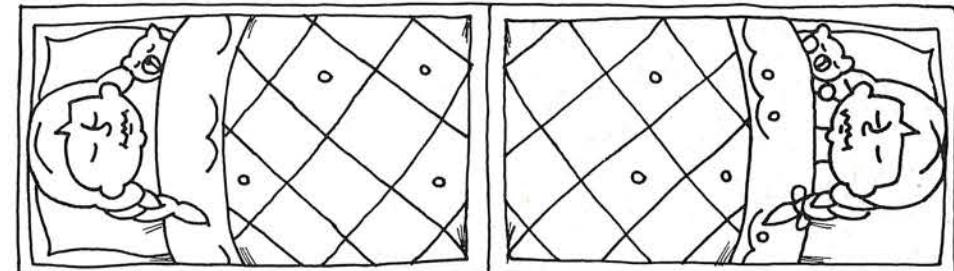
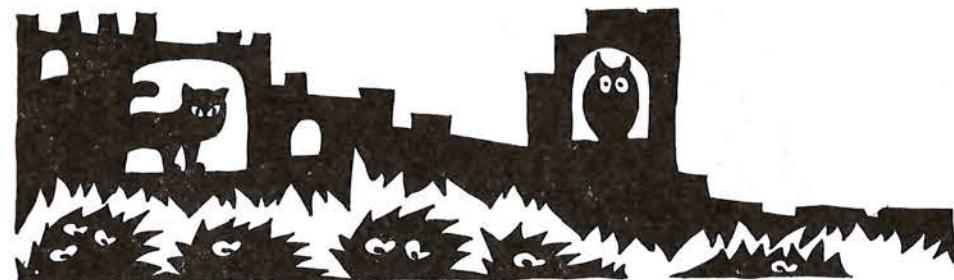
Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

KUK BABAU

Igre za lahko noč

DVOJČICI STA ZASPALI. UGOTOVI RAZLIČNE PODROBNOSTI.

ČLOVEK

LEV STOPA PO SUHEM. LABOD REŽE VALOVE. TUN PLA-VA POD VODO. OREL KROŽI V VIŠAVAH.

MED ŽIVIMI BITJI PA JE BITJE, KI SE HITRO GIBLJE POV-SOD: NA ZEMLJI, NA VODI, POD VODO IN V ZRAKU. V TA NAMEN IMA AVTOMOBILE, ŽE-LEZNICO, PODMORNICE, LA-DJE IN LETALA. ŠE VEČ. Z ORJAŠKIMI RAKETAMI SE PODAJA V SKRIVNOSTNO VESOLJE.

TO BITJE NI NE LEV NE LABOD NE TUN NE OREL, MAR-VEČ – ČLOVEK, EDINO ŽIVO BITJE, KI GA JE NARAVA ŽELIKODUŠNO OBDARILA S ČUDOVITIMI ROKAMI, Z NEUNIČ-LJIVIM HOTENJEM TER Z NE-NEHNO USTVARJALNIM RA-ZUMOM.

2. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Prav zaradi tega je imel Trst v starem in tudi v srednjem veku le malo veščih mornarjev. Večji del so bili Tržačani vrtnarji, vinogradniki, rokodelci, solinarji in ribiči. Na sliki: tržaški pristan v zgodnjem srednjem veku.

4. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Tržačani so bili prešibki, da bi se rešili odvisnosti Benečanov, zato so leta 1382 zaprosili habsburškega cesarja za zaščito in pomoč. Cesar je na to pris stal. V zameno je zahteval, da Trst priznava njegovo nadoblast. Na sliki: Trst 200 let kasneje.

6. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Trst je doživel prvi večji vzpon v začetku 18. stoletja za časa vlade Karla VI. Ta je leta 1719 ustanovil tržaško prosto luko. S tem odlokom je odpravil davščine za blago, ki je bilo namenjeno za izvoz po morju in za predelavo v luki. Na sliki: model dvojam-borne tovorne jadrnice.

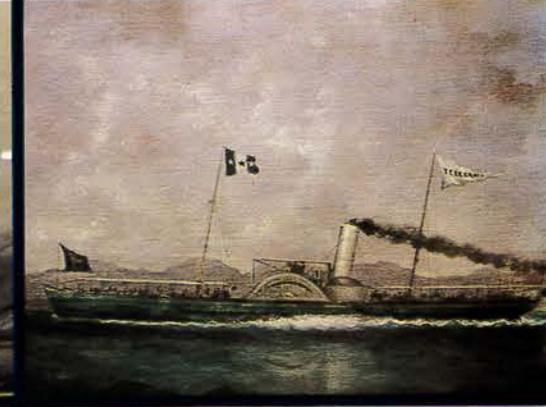
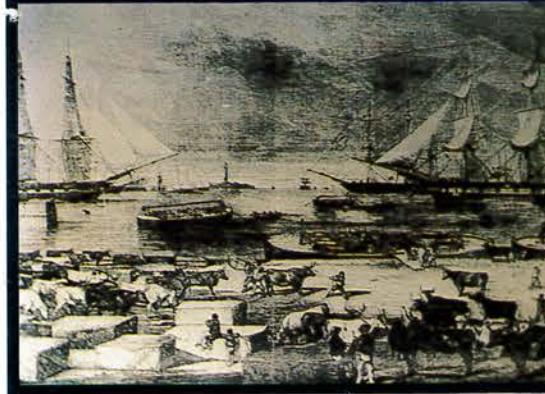
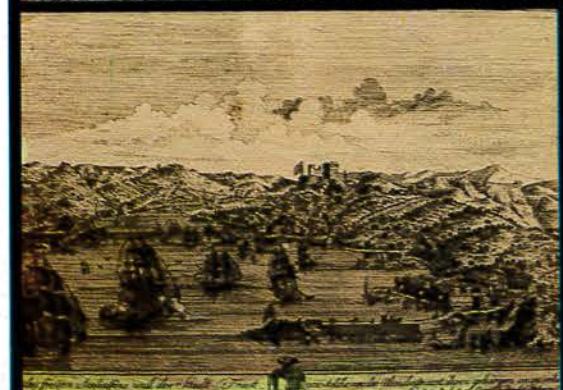
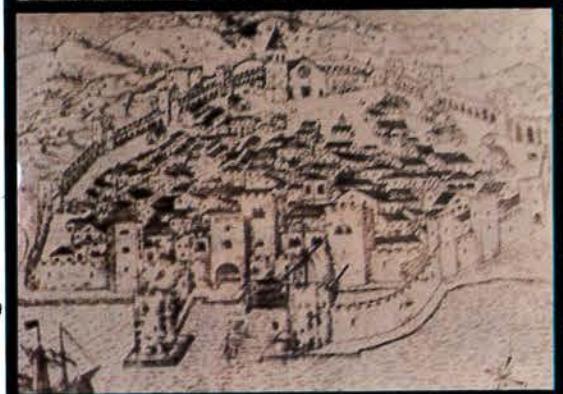
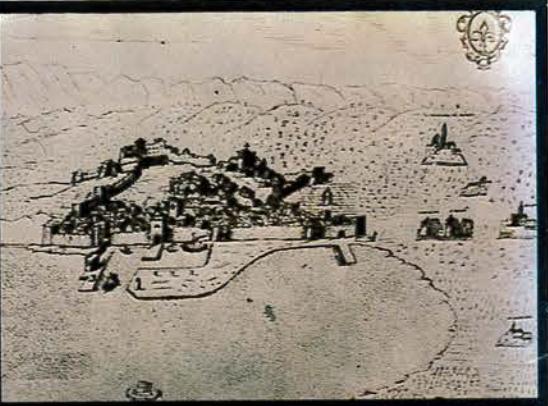
8. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Razvoj pomorske trgovine med Trstom in daljnimi deželami se je še bolj razcvetel za časa vlade cesarice Marije Terezije. Prav ta razvoj je privabil v naše mesto številne trgovce, obrtnike, delavce in mnoge mornarje iz zaledja in tudi iz oddaljenih dežel. Na sliki: jadrnice v Tržaškem zalivu v 18. stoletju.

1. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Trst se je že v davnji preteklosti izoblikoval ob morju. Kljub temu dolga stoletja ni imel pogojev, da bi se razvil v pomembno obmorsko mesto. Njegov skromen pristan ja zadostoval za privez ribiških čolnov in redkih jadrnic, ki so plule proti Istri, Dalmaciji in vzhodni italski obali. Na sliki: tržaški pristan v rimski dobi.

3. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — V devetem stoletju se je začel nagel vzpon Benetk. Beneške jadrnice so zagospodarile na Jadranu. Mesta ob istrski in dalmatinski obali, in v do glednem času tudi sam Trst, so podle-gla nadmoči Benetk. Na sliki: Trst v 13. stoletju.

5. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Odslej je bilo mesto povezano z obsežnim zaledjem habsburškega cesarstva. Prav ta nova okolnost je pripo-mogla, da se je Trst, sprva sicer poča-si, vendar postopoma uveljavljal kot izhodiščna trgovska luka habsburškega cesarstva. Na sliki: tržaški pristan se širi.

7. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Karel VI. je z ustreznimi ukrepi pospešil razvoj pomorske trgovine z obmor-skimi mesti na Jadranu. Dal je obenem pobudo za nastanek Vzhodne družbe. Ta je vzpostavila pomorske zveze med Trstom in vzhodnimi sredozemskimi deželami in s Portugalsko. Zadolžena je bila tudi, da pospeši izdelavo ja-drnic, zato je v Trstu zgradila večjo la-djedelnico. Na sliki: pomorski promet v luki je čedadje večji.

10. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Mali pristan ni bil več kos povečanemu prometu. Zato so ga dobršen del zasuli. Z zasutjem so pridobili precej površine, obenem so zgradili novo obrežje in pomol v globlje vode. Na ta način so omogočili pristajanje tudi večjim jadnicam. Na sliki: brigantina z razpetimi jadri plove iz luke.

12. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — S prihodom Francovov v naše kraje je propadla Beneška republika. Tržaška luka odslej ni imela več nevarnega tekmeца na Jadranu. Po Napoleonovem padcu se je Trst vrnil pod oblast habsburške Avstrije. Tedaj se je luka že tako razvila, da je segala od pomola Sv. Karla tja do Lanterne. Jadnice so pristajale tudi v novem kanalu. Na sliki: povečana luka; obzidja med starim in novim delom mesta ni več.

14. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Nov zagon je dala tržaškemu pristanišču uvedba prvih železnih parnikov. Sprva so te poganjala lopatasta kolesa. Omembe vreden je prvi potniški parnik »pakebot«, ki je vzdrževal redno progo med Trstom in Benetkami. Na sliki: parnik, ki ga poganjata stranski lopatasti kolesi, med plovbo ob istrski obali.

16. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Mogočni in hitri parniki so pripomogli, da je tržaško pristanišče vzpostavilo pomorske zveze tudi z deželami Daljnega vzhoda in z Ameriko. Ugrez novih parnikov pa je bil tolikšen, da je bilo morsko dno v luki preplitvo. Nastala je potreba po izgradnji nove luke. Na sliki: tržaška luka v prvi polovici 19. stoletja.

9. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — V mestu znotraj obrambnega obzidja ni bilo več prostora za gradnjo novih hiš. Tedaj je Marija Terezija dala podreti obzidje in zasuti obsežne soline severozahodno od takratnega mesta. Tu so zgradili novi del mesta, uredili obrežje in plovni kanal za varno pristajanje jadnic. Na sliki: obrežje ob kanalu, na levi palača Carciotti.

11. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Leta 1779 so dogradili cesto Trst-Ljubljana-Dunaj in s tem povezali naše mesto z zaledjem. Po smrti Marije Terezije si je tudi njen sin Jožef II. prizadeval za razvoj Trsta in njegovega pristanišča. Na sliki: z volovsko vprego vozijo težko natovorjene vozove iz zaledja v luko.

13. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Tudi izum parnega stroja je odločno pripomogel k razvoju tržaške luke. Jadnice, opremljene tudi s parnim pogonom, niso bile več odvisne od muhavosti vetrov. Pomorske zveze so postale hitrejše in bolj redne. Na sliki: trojamborni bojni jadnici opremljeni s parnim strojem.

15. TRŽAŠKA LUKA V PRETEKLOSTI — Leta 1812 je Jožef Ressel izumil ladijski vijak. Ta izum je povzročil pravo revolucijo v pomorstvu. Prve poizkuse je napravil Ressel v Tržaškem zalivu z malim parnikom Civetta. Ta je bil prvi parnik, ki ga je poganjal ladijski vijak. Na sliki: avstrijska bojna ladja, ki jo poganja ladijski vijak, zasidrana v zalivu.

Lojze Abram

Od dvokrilnika do reaktivca

Kmalu po prvi svetovni vojni so v raznih državah uvideli, da postaja letalo primerno prevozno sredstvo za prevažanje potnikov in tovorov. Začeli so tako pospeševati to zvrst prevozov, ki so predstavljali velik prihranek na času, zlasti na dolgih progah. Naglo se je razmahnil tudi potniški letalski promet in v najbogatejših državah so kaj kmalu uveli redne letalske proge, ki so povezovala razna mesta.

Jugoslavija ni hotela izostajati in je tudi sama začela razvijati letalski potniški promet in 15. februarja 1928 je poletelo prvo jugoslovansko potniško letalo iz Beograda v Zagreb. Bil je to začetek potniškega letalskega prometa v Jugoslaviji. Letalo, ki se je tistega mrzlega februarskega jutra dvignilo z majhnega beograjskega letališča, je bilo pretežno iz platna in žic zgrajeno enomotorno dvokrilno letalo »Potez 29« leto dni prej ustanovljene družbe za zračne polete »Aeroput«. »Potez 29« je imel pet sedežev za potnike in je letelo s hitrostjo 175 kilometrov na uro.

Že dve leti kasneje je jugoslovanska družba »Aeroput« uvedla mednarodno progo in njena letala so letela z Dunaja preko Beograda in Skopja do Soluna. S takimi dvokrilnimi letali potovanje res ni bilo najbolj udobno. Nekaj let kasneje so zato na notranjih in mednarodnih progah začela leteti bolj izpopolnjena letala, ki so zagotavljala varnejše polete, zlasti na progah čez gore. Leta 1936 je jugoslovanska družba »Aeroput« uvedla na svojih progah sedem novih letal Lockheed Electra 10, ki so prevažala deset potnikov s hitrostjo okrog 300 kilometrov na uro. Do aprila leta 1941, ko

Dvokrilnik »Potez 29«

se je pričela vojna, je družba še bolj razširila svojo mrežo mednarodnih poletov in njena letala so povezovala Beograd z Milanom, Bukarešto, Prago in drugimi glavnimi mesti Evrope. Vojna je preprečila nadaljni razvoj potniškega letalstva.

Že med vojno so partizanski piloti prevažali potnike in tovor z letali, a šele 1947 leta se je osnovala v Jugoslaviji nova letalska družba »Jugoslovenski aerotransport«, ali na kratko JAT, ki je pričela s svojo dejavnostjo s tremi letali Junkers 52 in petimi letali Douglas DC-3, ostanki iz vojne. Obnavljanje civilnega letalskega prometa je bilo zelo težko, saj ni bilo primerni letališč. Treba je bilo praktično začeti znova.

Pri obnovi so pomagali mnogi uslužbenici, mehaniki in piloti prejšnje družbe, in leta 1949 je končno novi jugoslovanski letalski družbi JAT uspelo odpreti prvo mednarodno letalsko povezavo med Beogradom in Zürichom v Švici. Leto dni kasneje so sledile še mednarodne povezave z Münchenom, Frankfurtom, Atenami, Parizom in drugimi evropskimi mesti. Vzpostavitev novih mednarodnih prog je bila mogoča tudi zato, ker

Reaktivno letalo DC-10

je družba JAT kupila še nekaj letal Douglas DC-3.

V naslednjih letih je družba JAT še bolj razvila svoje storitve in v svojem okviru ustanovila čartersko družbo »Air Yugoslavia«, katere namen je bil vzdrževanje izključno turističnega potniškega prometa. V Sloveniji pa se je tedaj ustanovila slovenska letalska družba »Inex - Adria aviomaritim«, ki vzdržuje pretežno notranje proge.

Z nakupom vedno bolj modernih letal, med katerimi ima sedaj JAT tudi eno naj-

večjih reaktivcev Douglas DC-10, za povezave z Ameriko in Azijo, vzdržuje dandanes jugoslovanska letalska družba preko 150 letalskih prog, od katerih nad sto mednarodnih. Dolžina vseh teh prog presega 110 milijonov kilometrov in JATova letala so lani prepeljala nad 4 milijone potnikov. Jugoslovanska letalska družba je tako postala ena pomembnih družb v svetovnem letalskem prometu in po važnosti zavzema 22. mesto v svetovnem in 7. mesto v evropskem merilu.

Meta Rainer

Ilustr.: Leon Koporc

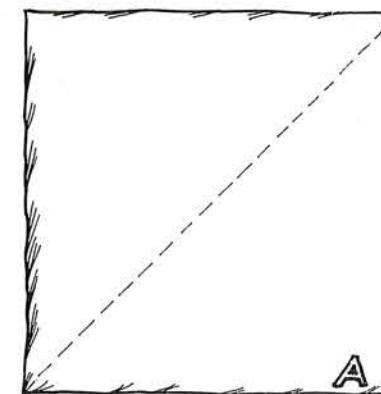
Jezdec Miha

Konjiček Ihaha
veselo rezgeta,
pogumni Miha pa
konjička osedla.
In ko na njem sedi,
konjiček Ihaha
po travniku zdrvi
in vrže ga na tla.
Tedaj se Mihi zdi,
ko da se mu smeji,
namesto ihaha
rezgeče Mi-ha-ha!

Vera Poljšak
Ilustr.: Magda Tavčar

Rdeči tulipan

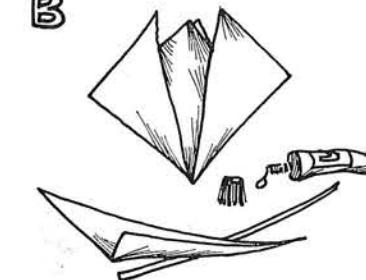
A

Poišči rdeč papir in
napravi kvadrat.
Prepogni ga po črtkani
črti, kot kaže slika A.

Prepogni oba nogala, kot kaže slika B.
dalepi tulipan na risalni papir
in prilepi mu še zeleno

B

steblo

in list.

Lojze Abram

Šola pri Domju spomenik MARI SAMSI ustanoviteljici »GALEBA«

Mara Samsa, partizanska učiteljica, časnikarka, pisateljica in ustanoviteljica mladinske revije Galeb, ima svoj spomenik. Postavljen je na dvorišču slovenske osnovne šole pri Domju, ki nosi odslej njeno ime. Mara Samsa je tako dobila priznanje, ki ji pritiče, kot neumorna prosvetna delavka in velika prijateljica slovenske mladine, kateri je v svojem nelahkem življenju posvetila dobršen del svojih moči in prizadevanj, se trudila za obnovo slovenske šole pri nas, ko so bile razmere izredno težavne, in svojim

ljubljenim šolarjem posvetila mladinsko revijo Galeb, v srčni želji, da bi jim prinašala lepo slovensko besedo, jih vzgajala in jim krepila zavest. To poslanstvo, kot ga je pojmovala Mara Samsa, revija Galeb izvršuje še danes in dolgih 28 let vsak mesec razveseluje slovenske osnovnošolske otroke.

V znak hvaležnosti za njeno nesebično delo in zagnanost za rast in razvoj slovenske šole, so slovensko osnovno šolo pri Domju poimenovali po njej, da bo njeno ime tudi bodoče rodove spominjalo na njeno ve-

liko delo. V tem duhu je bila 1. maja pri Domju velika slovesnost poimenovanja tamkajšnje šole po Mari Samsi in odkritja spomenika, delo umetnika Klavdija Palčiča, ki nazorno ponazoruje Galebovo mamo Maro Samso, nad katero razprostira svoja krila galeb.

Svečanost poimenovanja je bila velik praznik ne samo osnovnošolskih otrok in učiteljstva, ampak vsega Domja in Loga. Bil je kulturni dogodek, pomemben za vso tržaško zamejstvo. Temu pričajo ogromno število ljudi, ki se je zgrnilo pred šolo in mnogi ugledni gostje, tudi iz matične Slovenije.

V slavnostnem govoru je bivši sodelavec Mare Samse in učitelj pri Domju Boris Zafran nazorno orisal lik Mare Samse, njen razgibano, sorazmerno kratko življenje, ki je potekalo v stalnih stiskah in begih pred zatiralcji in njeno požrtvovalno delo v korist slovenske šole, ko je bila še v partizanih. Govornik je predvsem poudaril, da Mara Samsa v tistih hudih časih ni nikoli pozabila na svoj Trst in da so tu slovenske šole zaprte, zato si je zadala nalogo, da jih čimprej obnovi.

Podobne misli je izrekel didaktični ravnatelj Stanko Skrinjar, ki je med drugim dejal, da je revija Galeb zamisel Mare Samsa, ki jo je osnovala in začela izdajati, da bi imeli učenci poleg učbenikov tudi novo zanimivo berilo v lastnem jeziku, vzljubili tako branje

zahtevnejših knjig in bogatili najdragocenejši zaklad: slovenski jezik.

Po govoru župana dolinske občine Edvina Švaba, ki je podčrtal načela o spoštovanju in sožitju obeh narodnosti na tem področju, je veliko slavje pri Domju dopolnil pešter kulturni spored z nastopom otrok od Domja. Najprej so se predstavili otroci iz vrtca, potem pa so nastopili učenci novopoimenovane šole s spominsko lepljenko »In še je klical Trst...«, ki jo je za to priložnost ustavil Sergij Verč, iz katere povzemam odломek, ki se nanaša na še vedno živo zamisel Mare Samse, revijo Galeb.

• • • • •
VSI: A misli gorjuje je treba odgnati...

B: Dela je še veliko. Ogromno!

A: (kot Mara) Galeb, Galeb...

GLASBA (pesem galebu)

A: Kaj je galeb?

VSI: Galeb je morska ptica!

A: Kako leta galeb?

VSI: (1. skup.) Ponosno se dvigne z domačega obrežja.

VSI: (2. skup.) Preleti morje in se utrujen vrača nazaj!

A: Da, galebi se zmeraj trudni vračajo nazaj!

VSI: Galebi se zmeraj vračamo nazaj!

VSI: Oktober 1954.

A: (kot sporočilo) Vsem tržaškim in gorškim šolam!...

B: Z letosnjim šolskim letom pričenja izhajati mladinska revija »Galeb«. Izšla je že prva številka revije, ki vam jo pošiljamo z željo, da bi vsak slovenski šolnik... (zadnje besede pologoma odmolkavajo).

A: (kot Mara) Ko smo iskali ime reviji, nam je vstala pred očmi podoba naše obrobone slovenske zemlje, ki je naša domovina. Pred nami sta ležala Trst in morje in sonce se je...

GLASBA: (Pesem: »Lepo je v naši domovini biti mlad« najprej v podlagi, potem vedno močneje).

A: ... v tisočerih kristalih poigravalo z njim. Toda nenadno se je nebo stemnilo. V tišino so se tedaj zaprle naše bele kraške vasi. Ko pa je huda ura minila in se je morje umirilo, smo spet zaslutili vso domovino tja do Triglava in onkraj Karavank. In ponosni smo bili na njeni lepoti, na naš rod in jezik, na vse, kar je lepega povedano v njem in je naše kulturno bogastvo.

B: Oktober 1954.

C: Galebji krik se razlega po Tržaškem in Goriškem.

A: Zdaj jih je že cela jata!

B: Še iz pisma slovenskim šolnikom na Tržaškem in Goriškem.

C: Prva številka je izšla na 24 straneh, a

prizadevamo si, da bi jih že naslednje leto izdali na 32, da bi lahko več prostora posvetili našim najmlajšim.

B: Da pa ta cilj dosežemo, nam je potrebna pomoč vseh naših šolnikov, tako pri širjenju, kot pri dopisovanju!

C: Odgovorni urednik: Ivan Grbec.

B: Za uredništvo: Mara Samsa.

C: Lastnoročno.

Šolarji so lepljenko izpolnili z vrsto partizanskih pesmi, kar je izvenelo v duhu te danega boja Mare Samse za obnovo slovenskih šol pri nas.

Spored, ki so ga s pomočjo staršev pravili učitelji šole pri Domju, se je odvijal še z nastopi ricmanjske godbe in pevskih zborov »Slavec« iz Ricmanj ter »Fran Venturini« od Domja.

Zaključila se je tako slovesnost poimenovanja šole pri Domju po Mari Samsi, za katero imajo največjo zaslugo učitelji, katerim so pomagale vaške prosvetne organizacije. Sama slavnost je ponovno dokazala, da smo Slovenci na tem ozemlju vedno prisotni in se zgledujemo po naših vzornikih, ki niso klonili niti pred najhujšim zatiranjem, ampak so se, kot Mara Samsa, vedno ponosno borili za obstoj in pravice.

profesor Maks Šah, ki je najprej orisal obdobje, v katerem je Murn ustvarjal in njegovo nelahko zemeljsko pot do prerane smrti. Tedanji prostor in čas nista bila lahka, kot nista lahka niti danes, ko doživljamo zamejski Slovenci stalen raznarodovalni pritisk. To so na lastni koži čutili tudi prebivalci Mavhinj, ki so po prelому stoletja morali trpeti zaradi raznarodovalne politike fašizma in potem nacistov, ki so jim požgali vas. Šola v Mavhinjah je ponovno oživila v svobodi leta 1945. Sedaj pa je naloga vseh nas, da bo šola še živelja in uspevala. Zato mora obveljati načelo, da spada slovenski otrok v slovensko šolo, obenem pa je treba zahtevati vsa primerna sredstva, ki bodo zagotovila, da bo šola slovenski mladini posreduvala najdražjo dedičino: materin jezik.

Po pozdravu didaktičnega ravnatelja Stanika Skrinjarja, ki je novopoimenovani mavhinjski šoli zaželet nadaljnih uspehov, je priložnostni govor imel nabrežinski župan Albin Škerk. Poudaril je važnost poimenovanja slovenske osnovne šole v Mavhinjah po pesniku Murnu, omenil trpljenje Mavhinjev v dolgi zgodovini vasi ter položil šol-

jem, staršem in učiteljstvu na srce, da morajo biti sedaj še bolj ponosni, ko imajo šolo, ki nosi ime po vrednemu sinu slovenske zemlje, pesniku Josipu Murnu - Aleksandrovu.

Slovesnost pred mavhinjsko šolo se je zaključila z nastopom nabrežinskega pevskega zobra »Igo Gruden«. To slavlje pomeni za šolarje v Mavhinjah in za vse vaščane važno prelomnico v vsakdanjem naporu poživitve in uspešne dejavnosti slovenske šole v vasi.

Lojze Abram

Mavhinje so počastile pesnika Murna

Dan po slavju pri Domju, 2. maja, je bila svečanost poimenovanja slovenske osnovne šole v Mavhinjah po pesniku slovenske moderne Josipu Murnu - Aleksandrovu. Lepa sončna nedelja je bila krona prireditvi, katere se je udeležilo veliko vaščanov in ljudi iz sosednjih vasi ter številni gostje, med katerimi je bil kipar France Gorše, ki je izdelal relief pesnika, po katerem je sedaj poimenovana slovenska osnovna šola v

Mavhinjah. Slovesnost se je pričela z nastopom pridnih in požrtvovalnih šolarjev s pestrim kulturnim sporedom, ki so ga pravili s pomočjo učiteljic. Prvi so nastopili otroci iz vrtca, za njimi pa so osnovnošolci s prikupno skupinsko recitacijo podali življenjepis pesnika Murna in nastopili še z igrico.

Sledilo je odkritje reliefa pesnika Murna v notranjosti šole. Slavnostni govor je imel

Mesec maj 1982 je mesec svečanih poimenovanj slovenskih šol pri nas. Te dni bo slovesnost poimenovanja slovenske osnovne šole v Barkovljah po pisatelju in dramatiku Franu Saleškem Finžgarju. Sledilo bo poimenovanje slovenske osnovne šole v Cerovljah po glasbeniku Miroslavu Vilharju. Ceroveljska šola je pravzaprav prva na Tržaškem, ki je dobila uradni dekret o poimenovanju, a bo šele zdaj slovesnost. In končno bo konec maja velika svečanost v Jamljah, kjer bodo poimenovali tamkajšnjo slovensko osnovno šolo po pesniku Igu Grudnu.

Naj še omenim, da je bilo v prvih dneh maja še eno svečano poimenovanje. Slovenski poklicni zavod pri Sv. Ivanu so poimenovali po slovenskem znastveniku Jožefu Stefanu.

Srečanje najmlajših z morjem

Sportna šola si živo prizadeva, da bi slovenskim šolarjem in otrokom, ki obiskujejo otroške vrtce, približala razne športne noge. Ne gre samo za telovadbo, ritmične vaje in izlete po tržaškem Krasu, ali vzpone na visoke hribe. Ker živimo pač ob morju, skuša Športna šola zbližati otroke tudi z vodnimi športi, v katerih se zadnja leta močno uveljavlja tudi naša, slovenska prisotnost, po zaslugu tržaškega pomorskega kluba »Sirena« v Barkovljah in pomorskega kluba »Čupa« v Sesljanu.

V ta namen je Športna šola že lani junija priredila obisk otrok slovenskega otroškega

vrtca na Greti pri morju, in sicer na prostoru, ki si ga je z nemajhnimi prizadevanji in trudom pridobil pomorski klub »Sirena« na barkovljanski obali. Tam je bil res velik živ žav. V spremstvu vzgojiteljic Elve in Lorene ter nekaterih staršev, so se malčki sprostili in se v lepem, sončnem poletnem dnevu kopali v morju, se igrali na pesku, se žogali in sončili. Največ veselja pa so jim pripravili člani kluba, ki so jih v skupinah po štiri, vsak s svojim rešilnim jopičem, peljali na križarjenje v gumijastem čolnu pred »Sireninim« zalivčkom. Najbolj prizaden v otroki je bil član »Sirene« Boris, ki mu vsi prijatelji pravijo »Rošo«.

Po razposajenem kopanju in vožnji v gumijastem čolnu so člani pomorskega kluba »Sirena«, ki so zelo ponosni na svojo pomorsko športno dejavnost, najmlajšim obiskovalcem v nekaj besedah povedali, kako je klub nastal. Obrazložili so, da so tržaški pomorski klub »Sirena« obnovili nekateri preživelci člani prejšnjega kluba, ki so ga fašistične oblasti leta 1927 razpustile. Predvojni klub je štel nad 100 članov in imel za tiste čase pravo novost: žensko veslaško ekipo. Pred nekaj leti so klub obnovili, a je že v začetku svojega delovanja naletelo na številne težave. Sčasoma je članom uspelo rešiti problem prostora, ki so ga dobili v najem od tržaške pristaniške ustanove. Tam so potem zgradili pomol in drčo ter uredili pokrit prostor za jadrnice in čolne, ki so jih postopoma nabavljeni.

Glavna dejavnost pomorskega kluba »Sirena« je jadranje, zato prirejajo jadralne tečaje. Prva dva tečaja sta bila leta 1978 in

1979 v Kopru, sedaj pa jih prirejajo kar v Barkovljah. V tem letu bi moral klub postati tudi redni član vsedržavne jadralne zveze in dobil je še 700 kvadratnih metrov prostora ob morju, tako da bo lahko razširil svojo dejavnost. Zato bodo že junija pričeli z novim jadralnim tečajem v razredu optimist za otroke od 8. do 14. leta, sočasno pa tudi tečaje v veslanju, potapljanju in plavanju.

Mali obiskovalci pomorskega kluba »Sirena« na barkovljanski obali so tedaj z zanimanjem poslušali razlago in po lepem dnevu, ki so ga preživeli ob morju sklenili, da bodo letos, v okviru Športne šole, obiskali pomorski klub »Čupa« v Sesljanu. Seveda bodo šli junija, ko bo sonce močno pripekalo in otoplilo morje, da se bodo tam tudi kopali.

Duško Jelinčič

Poučni in veseli izleti

Vsak letni čas ima svoje značilnosti. Zima je prinesla mraz in sneg, ki so ga smučarji prav dobro izkoristili za svoje podvige na smučinah, pomlad pa se je pojavila s soncem in z naravo, ki se je razbohotila v tisočih vonjih in barvah.

Slovensko planinsko društvo je spomladji, kot pač vsako leto, v okviru Športne šole priredilo tri izlete za slovensko osnovnošolsko mladino, ki so prav dobro uspeli, čeprav je vreme tu pa tam nekoliko ponagajalo udeležencem.

Prvi izlet za tržaške osnovnošolce je bil marca na Volnik. Potekal je ob lepem vremenu in veliki udeležbi otrok in vodnikov. Skoraj sto se jih je zbral in tekmovali so tudi v planinsko ocenjevalnem pohodu, na katerem so bili najbolj spretni otroci iz Milj, najbolj številni pa tisti iz Škednja.

Drugi izlet je bil kak mesec kasneje, tudi tokrat s skupno sto udeleženci. Cilj izleta je bila mogočna in prelepa dolina Glinščice in njena okolica. Izlet je bil ob lepem vremenu kar prijeten, narava pa tako lepa, da so otroci prav ves čas hodili, ne da bi se

tega zavedali in ne da bi tarnali, da so pač utrujeni. Ogledali so si mnogo poučnih naravnih kraških pojmov, kot so kanjon reke Glinščice, njen slap, atmosferski izvir Bukovec, in potem še rimski vodovod, značilno vasico Botač in še marsikaj zanimivega.

Tretji in zadnji sezonski izlet za osnovnošolce je bil v nedeljo, 9. maja. Tokrat je bil celodneven, in kot vsak zadnji izlet, ni potekal po tržaškem Krasu, ampak so se otroci, bilo jih je skupno preko 70, z vlačkom podali do Ukev v Kanalski dolini, od

Činček ima mlinček

Naš preljubi sinček,
mali, bistri Činček,
že ima na vodo mlinček.
A sosedov Peter
ga ima na veter.
Kadar voda močno teče,
Činček k Petru steče
in mu ves iz sebe reče:
To je zdaj veselje,
mlinček moj že melje!
Kadar veter močno piha,
Peter prisopiha
in skakaje vzklika, kiha:
Mlinček moj ropoče,
da kolesce stoče!
Kadar dež kar v curkih lije
ali burja brije,
vsak izza zapečka vpije:
Činček, Činček,
kje imaš svoj mlinček? —
Zdaj pa zdaj bo veter
vzel tvoj mlinček, Peter, Peter?

tod pa peš na Ukvansko planoto. To pot pa jim vreme ni bilo naklonjeno. Deževalo je že navsezgodaj v Trstu, deževalo je v Ukve, deževalo je na poti proti koči »Pri gamsu«, kjer so jih oskrbniki Slovenci prav lepo postregli in deževalo je tudi na poti v dolino. Vendar udeležence dež ni motil, saj so bili dobro in primerno opremljeni, na izletu pa jih je čakalo še prijetno presenečenje; majski sneg! To je bilo kepanja, še pa še, in še slastna »paštašuta« v koči je kaj hitro izginila v lačne želadčke, da so se

lahko otroci čimprej spustili v snežno »ofenzivo«. Čas je tako naglo minil, povratek v Ukve je trajal le kako uro, vlak pa je s svojim ogrevanjem posušil še zadnja mokra oblačila.

Naslednji izlet, ki ga bo priredilo Planinsko društvo za otroke, bo šele oktobra po tržaškem Krasu. V tem času pa bodo šolarji s svojimi starši ali s prijatelji lahko hodili na izlete in sprehode v naravo, ali na vzpone v gore, saj je poletje kot nalač ustvarjeno za to.

Konjicek za počitnice

Še preden smo se lahko malo razgledali po obsežnem in pisanem svetu zbiranja znamk, že je tu letosnjia zadnja številka Galeba. Pred vami so vesele in brezskrbne počitnice. Kaj kmalu boste pozabili na knjige, na šolske klopi, sploh na vse, kar vas spominja na šolo. Morda pa se boste poleti le spomnili na to ali ono stvar, ki vam je bila pozimi pri srcu, recimo, na revijo Galeb. Še zdaj imam pred očmi, koliko modrih galebov na vaših belih majicah se je lani poleti podilo in igralo na morski obali. Morda se boste tudi v teh počitnicah kdaj pa kdaj spomnili na Galeb, vzeli revijo v roke in jo še malo prebrali.

Zato bom ta zapis o znamkah namenil predvsem poletju, saj je prav med počitnici največ časa za razne konjičke in zabave. Upam, da v poletnih mesecih ne boste povsem pozabili na svojo zbirko znamk. Poleg tega, da imate poleti več časa, govorito s starši ali prijatelji kam potujete, kot potujejo tudi vaši prijatelji. Iz tujih krajev pa vam pošljajo razglednice s pozdravi. Za filatelite je tudi važno, da so na teh razglednicah lepe, nove znamke. Poleti se lahko priporočite tudi sorodnikom, da vam spravljajo znamke, ki jih bodo prejeli.

Za filatelite je poleti še nekaj zanimivega. Člani raznih filatelističnih krožkov imajo v poletnih mesecih več časa za društveno delo, zato je prav poleti največ fi-

latelističnih razstav. Te razstave so za vas zelo važne. Kako boste zanje izvedeli. Pozanimajte se v tej ali oni filatelistični trgovini ali pri kakem filatelistu. Tudi v časopisu so navadno obvestila za take razstave. Zlasti za mlade zbiralce znamk je zelo važno, da si ogledajo te razstave, saj je pogled na razstavljenje, skrbno zbrane in urejene znamke zelo lep in zanimiv. Poleg tega je tudi poučen, saj se na taki razstavi naučite več, kot če bi poslušali ne vem koliko nasvetov.

Če pa nimate možnosti videti nobene razstave znamk, si v Trstu in Gorici lahko ogledate vrsto novosti in zanimivih znamk v izložbah filatelističnih trgovin. Pa še na nekaj bi vas opozoril. V teh trgovinah, kot tudi v navadnih prodajalnah časopisov, boste gotovo našli revije o znamkah. Najbolj znani italijanski mesečni reviji sta »I franceschi« in »Cronaca filatelica«. V Sloveniji, žal, že nekaj let ni podobnih publikacij.

Torej tudi v poletnih mesecih imate veliko možnosti, da ne pozabite na pisani, poučni in zanimivi svet znamk, o katerem smo se pogovarjali v tej rubriki. Vaša zbirka znamk se mora zato tudi v poletnih mesecih vedno bolj širiti in z njim se mora širiti tudi vaše poznavanje vseh zanimivosti in tajnosti filatelije.

Ob koncu pa bi vas opozoril še na to, da vse države, torej tudi Italija in Jugosla-

Danilo Gorinšek

Tega je mnogo tisoč let,
kar v tejle pesmi piše,
tedaj drugačen bil je svet,
vsak polž je bil brez hiše...

Tedaj popotniki trije
so lezli prav počasi,
bilo to tekmovanje je,
kdo — zadnji bo na jasi.

Čudaki ti: polž, jež, rogač
tako so tekmovali,
da iz gozda prav počasnih krač
so k jasi jo maháli...

Tedaj prihrul je silen piš,
nevihta je grozila,
trojica mokra bo kot miš,
ko se bo ploha ulila!

Kot potok z neba dež je lil,
rogač je hitel skrit se
spet v gozd nazaj, a jež se skril
je hitro pod bodice...

Kje je zavetje zanj, le kje,
kam polž jo naj pobriše?
Zastoka počasne: »Gorje,
zakaj nič nimam hiše?«

Zavzdihnil komaj polž je to —
že hišica mu zrase
in od tedaj jo nosil bo
na hrbtnu večne čase!

In kadar se odtistihmal
na zemljo ploha ulije,
vedrit gre sleherna žival,
se polž kar — v hišo skrije...

vija, v poletnih mesecih izdajajo znamke.
Gotovo vas bo v začetku junija razveselila
nova jugoslovanska serija živali, nova znamka
o Titu ali pa znamka o svetovnem no-
gometnem prvenstvu v Španiji. Italija pa
napoveduje novo turistično serijo, potem
znamko v počastitev Garibaldija, znamko o
folklori in o svetovnem mladinskem prven-
stvu v veslanju.

O polžji hišici

Ilustr.: Bine Rogelj

novosti na
knjižni
polici

Marij Čuk

Za delo, petje in veselje

Kaj vsega lahko človek ustvari sam s svojo domišljijo in spretnimi rokami. Prav tako lahko ustvarjate tudi vi otroci, ki še gulite zadnjo plat v šolskih klopeh. A kmalu bodo tu počitnice, brezdelje in vrtoglavu dirjanje, ko boste imeli dovolj časa na razpolago, da sebi v korist in užitek marsikaj narediti. Nabavite si knjigo **MOJ DELOVNI KOTIČEK** Anke Lugar in že vam bo vse jasno: med igro in delom boste začeli s pravo obrtniško trgovino, vam v zabavo in staršem v veselje. Lahko boste ustvarili škatlo za fotografije, tablo, okvirje za slike, ovitek za knjigo, polico, razne igrice, itd. Dovolj je, da imate pri rokah lepenko, karton, papir, blago, škarje, lepilo in še kaj, pa bo vaša mojstrovina nared. Zato pa si v Tržaški knjigarni brž nabavite knjigo, da vas kdo ne prehití.

Pa še dobro in drobno knjižico vam sve-

Od letošnjih znamk bi vas še posebej opozoril na dve lepi jugoslovanski znamki iz serije Evropa, ki sta izšli v začetku maja, na štiri italijanske znamke z letali in tri zelo lepe znamke z cveticami (na sliki). S tem šopkom cvetic se tudi lepo poslovim od vas in vam želim vesele in prijetne počitnice.

tujem, tako, ki prav pride ob rojstnih dneh ali svečanih priložnostih. Velikokrat smo namreč v zadregi, kaj napisati mamici, očku, sestrici ali teti za rojstni dan. Teh skrbi ne boste imeli več, ko boste segli po knjižici **VOŠČILA Ade Škerlove**, v kateri je vse polno pripomočkov za take priložnosti. Tu vam za primer naveden delček voščila mami:

Skromni šopek, mama,
sem nabrala sama
za tvoj rojstni dan.
Naj vesel bo, nasmejan.

In že ko smo pri voščilih in darilih, naj bo še majhen napotek učiteljicam in učiteljem, ki radi učijo petje. V Tržaški knjigarni je na razpolago lepa pesmarica **Janeza Bitenca GLEJTE NAŠO RAČKO**, v kateri boste dobili duhovite in kratke pesmice. Ob besedilu so tudi note, tako da ne bo s petjem nobenih težav. Če pa še ne bo šlo, je na koncu plošča, ki ponazarja vse melodije, tako da bodo tudi trda ušesa lahko dojela prijetne skladbice.

Ob petju in delu pa vsem veliko šolskega uspeha in vesele počitnice.

PREMALO SMO ZAVEDNI

V Trstu živimo skupno z Italijani in je težko ohraniti narodno zavest. Precej je mešanih zakonov, zato je za otroke takih staršev potem vprašanje, v kakšno šolo bodo hodili in kako bodo doma govorili.

Biti danes Slovenec ni težko. Živeti kot Slovenec med Italijani z zavestjo, da smo kot narod popolnoma enakovredni, ni težko za človeka, ki čuti globoko v sebi, kam spada. Za tistega pa, ki iz najrazličnejših razlogov v sebi ne čuti te sile, je to gotovo mnogo težje in se bo v vsakdanjih odnosih s pripadniki drugega naroda lahko popolnoma izgubil. Imeli smo in imamo mnogo takih primerov. Ljudje, ki so dopustili, ali celo želeli, da so jim potujčili priimke, ljudje, ki se sramujejo svojega jezika, svoje matere, svojih dedov. Ljudje, ki so v italijanski družbi le Italijani in se v svoji družbi čutijo tujci. Takih je, žal, vse preveč.

Poznam gospo, ki se ima za zavedno Slovensko, njeni lastni otroci pa skoraj ne govorijo več slovensko, kaj šelev vnuki. In ta gospa in njena družina so se med vojno borili za obstoj Slovencev.

In koliko Slovencov je v Trstu! Dovolj je, če pregledamo telefonski imenik, pa bomo videli, koliko popačenih priimkov je v njem. Kakšna žalost! Moja mama se vedno razburi, kadar srečuje take ljudi in pravi, da so zares »ščavci«, saj si ne zasluzijo drugega naziva. Takih tudi Italijani ne morejo spoštovati. Kdor zataji svojo mater, ni vreden poštenega slovenskega priimka.

Bodimo ponosni, da smo to, kar smo. Bodimo ponosni, da izhajamo iz takih ljudi, ki niso klonili niti pred najhujšimi preizkušnjami, da smo potomci takih ljudi, kot so bili naši veliki Prešeren, Cankar, Kosovel, Župančič in drugi, ki jih zgodovina ne omenja, a so s svojo zavednostjo vzdržali do konca in nam osvetlili našo sedanjo.

To, kar danes imamo, so nam oni pribrigli, v bodoče pa bomo morali mi nadaljevati ponosno po njihovi poti s trdnjo voljo

in prepričanostjo, da je naš jezik lep in bogat in ga lahko s ponosom govorimo kjer koli.

Irena Pahor
5. r. OŠ »J. Ribičič«
SV. JAKOB

KADAR SO NAŠI STARŠI HODILI V ŠOLO

Minilo je že dobrih trideset let, odkar je moja mama obiskovala osnovno šolo v Sovodnjah. Takrat je bila še stara šola. Prostori so bili zelo veliki in visoki. Kurili so na drva, peči so bile velike in prav tako klopi, v katerih sta sedeli po dve učenci. Bile so lesene, črne in potisnjene ena zraven druge. V sredini klopi je bil lonček s pokrovčkom, v katerem je bilo črnilo. Takrat so še pisali s perescem, zato so potrebovali tudi pivnike, ker se črnilo ni sušilo.

Mamo je učila učiteljica Gizela Vizin. Stanovanje je imela v šoli. Njen mož je bil ravnatelj. Bila je zelo pridna. Kadar je razlagala razne predmete, so bili vsi tiho in držali roke za hrbotom. Kadar je kdo med poukom šel na stranišče, je prisluškoval pri vratih drugih razredov, a notri je bila tišina in je bilo slišati samo učiteljico. Učenci in učenke so bili tedaj mnogo bolj olikaní in tudi spoštovanje do učiteljic in učiteljev je bilo večje. Domačih nalog je bilo kar precej.

Mama je po pouku šla naglo domov. Po kosilu je morala pomivati posodo, in če je bila potreba, je šla na njivo pomagat staršem. Ostajal ji je tudi čas za pohajkovanje in igranje. Mama bi mi lahko še pripovedovala o času, ko je sama hodila v šolo.

Barbara Luvisutti
5. r. OŠ »P. Butkovič«
SOVODNJE OB SOČI

Moj oče je hodil v šolo peš iz Peči v Rupo. Ker je bila doma številna družina in je služil samo moj ded, ni bilo denarja za čevlje. Ob suhem vremenu je zato oče hodil v šolo v copatah, ki jih je sešila babica, v deževnem vremenu in v snegu pa so obuli cokle. Za malico je oče imel kos koruznegra kruha, včasih pa niti tistega ni bilo. V šolo je hodil po stezi ob robu griča in preko polja do državne ceste. V šoli so bili trije razredi skupaj in en sam učitelj. Med vojno je bilo v šoli mraz, ker ni bilo kuriča. Po vojni so prišli zaveznički, zato se je življene malo izboljšalo. V šoli so delili malico, v nekaterih šolah pa so kuhalili kobilce za revne učence.

Pot iz šole domov je bila vedno vesela.

Sprošeno so skakali in se podili po poljih in gričih. Spomladi so stikali za ptičjimi gnezdi in igrali razne igre, ki jih danes otroci ne poznamo več.

Katerina Kovic
5. r. OŠ »P. Butkovič«
SOVODNJE OB SOČI

Kadar je moj oče hodil v šolo, niso imeli predpasnikov, ampak samo majico, kratke hlače in na nogah lesene cokle. V šolo je hodil v vojnem času in nekaj let potem. V šoli so učiteljice skoraj vedno nosile uniforme. Učiteljice so bile Italijanke. Bile so zelo stroge in niso dovolile, da bi kdo spregovoril slovensko besedo. Če pa je kdo spregovoril slovensko, so ga strogo kaznavale tako, da so ga s palico udarabile po prstih, ali pa je moral za kazeno mnogokrat napisati, da se v šoli govorí samo italijansko.

Tedaj niso hodili v šolo kakor mi z obloženimi kruhi in krofi. Niso imeli niti malice. Kadar so prihajali domov iz šole, so se preoblačili, da bi jim bleble trajala čimdlje. Doma so pomagali na njivah, in če se sami niso spomnili na učenje, se niso učili. Ni bilo tako, kakor danes, ko nas mama opozarja, ali celo prisili, da se učimo. Takrat so bili očetje veseli, ker so jim otroci mnogo več pomagali pri delu na njivi.

V šolo so tedaj hodili dopoldne in se v odmoru živahno igrali s frnikulami, na kozo in druge igre. V dneh pred veliko nočjo so zbijali jajca s kovanci. Tisti, ki je jajce zadel, ga je dobil. Vsak razred je imel svojo učiteljico in v šoli so tudi peli. Ob sobotah popoldne so imeli športne tekme. Spomladi pa so jih vozili na tovornjakih sadit bore in skladat kamenje za velik napis DUX.

Vera Tomšič
5. r. OŠ »P. Butkovič«
SOVODNJE OB SOČI

DRAGOCENI ŠILČEK

Najrajši imam svoj šilček, ki je narejen v obliki zajca. Kupila mi ga je babica, ko sem bil pri njej na počitnicah. Povedala mi je, da prihaja s Kitajske in da je narejen iz bambusa. Pravim mu »napadalni zajec«, ker je tako oblikovan, kot bi bil pripravljen za napad. Tudi moja sestra ima takega zajca, le da je njen bolj miren. Pod zajcem je šilček modre barve.

Kadar pridem iz šole, naglo napišem naloge. Prej pa vzamem svojega zajca iz torbe in ga postavim na mizo poleg sebe. Kadar ne znam računati, me tolaži s svojimi rdečimi očmi. Moja mamica večkrat misli, da se pri učenju igram z zajcem, zato mi je

samo enkrat dovolila, da sem ga nesel v šolo pokazat svojim sošolcem. Ta zajček mi je zelo všeč, čeprav ima slab šilček. Zato bo še mnogo časa ostal na moji mizi in mi pomagal pri domačih nalogah in branju.

Robert Čaudek
5. r. OŠ »P. Butkovič«
SOVODNJE OB SOČI

MOJE IGRAČE

Ko sem bil še majhen, mi je mama kupovala mnogo igrač. Bile so zelo lepe in še danes se rad igram z njimi. Mnogo igrač smo odnesli na podstrešje. Tiste, ki so mi bile najljubše, pa sem pustil na svojem mestu. Te so: lego kocke, raznovrstni vojaki in avtomobilčki. Z lego kockami delam raznovrstne stvari, predvsem kavbojce in Indijance, ki se med seboj spopadajo, a vedno zmagajo kavbojci. Imam še celo vrsto drugih, železnih vojakov. Kadar se naveličam igre z vojaki, se igram z avtomobilčki. Najrajši imam avtomobil, ki ga je na pol uničil ogenj. Ko sem bil še majhen, sem ga med papirji vrgel v peč. Zgorele so mu šipe iz plastike in tudi spredaj je ves ožgan. Sedaj so ostali, ker jih ogenj ni še dosegel. Ko sem opazil, da v peči gori avto, sem ga s palico naglo potegnil ven.

Kadar se igram, sem najbolj srečen.

Dimitrij Florenin
5. r. OŠ »P. Butkovič«
SOVODNJE OB SOČI

MOJE DOMAČE ŽIVALI

Doma imam več domačih živali, zato bom o vsaki nekaj povedal. Imel sem več psov in nikoli nisem pozabil njihovih imen. Najprej sem imel psičko, ki sem jo imenoval Kuni. K nam je prišla sama. Oče jo je sprejel v hišo in ostala je naša. Čez nekaj časa je skotila osem psičkov. Imeli smo jih na hodniku, ker tedaj hiša ni bila še dograjena. Imeli smo jih v zaboju. Od teh smo obdržali samo enega, črnega. Tudi tega sem imenoval Kuni. Drugi pes se je imenoval Dogi. Dal nam ga je prijatelj, ki stanuje v Gabrijah. Bil je nemški ovčar in imel me je zelo rad. Sedaj imam doma psa, ki se imenuje Medko. Tako ime je dobil zato, ker je bil tedaj, ko ga je očka prinesel domov, tak, kot mlad medvedek. Star je štiri leta.

Imam tudi mačka, ki se imenuje Muco. Je zelo boječ. Zelo rad pohaja, zato se sedaj bojim, da ga bodo ustrelili, ker je nevarnost gozdne stekline.

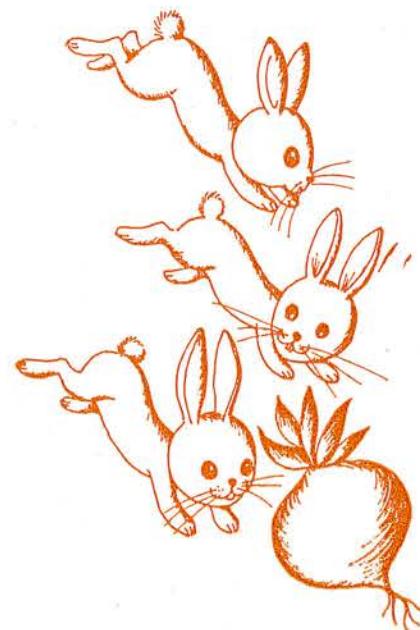
Imam tudi zajce. Hranim jih s travo, zjutraj pa jim dajem otroke. Zajčja samica me

REPA

Repa teče za vodó,
dolgouhci v dir za njo.

Prvi kmalu jo ulovi,
drugi že za vrat drži,
tretji zobe zasadi.

Zajca dva in eden več
pa je sočna repa preč!

dobro pozna in se z gobčkom dotakne mojega nosu vsakokrat, ko ji polagam svežo travo. Kličem jo Roli. Doma imam tudi štiri kokoši. Večkrat jih spustim, da se napasejo, ko pa jih je treba spet spraviti v kurnik, pa me ne ubogajo in se podijo po dvorišču.

Zelo rad imam vse te živali. Letos bom imel tudi goske.

Aljoša Kuzmin
5. r. OŠ »P. Butkovič«
SOVODNJE OB SOČI

MOJA PRILJUBLJENA ŽIVAL

Imela sem več psov, a jih je očka iz več razlogov odnesel. Nekoč, ko sem bila majhna, me je pes vrgel po stopnicah. Bil je večji od mene. Morda zato jih očka ni marmal imeti. Pred časom pa je oče prišel z dela zelo vesel. V hišo je prinesel črnega kodra. Bila sem zelo vesela in vsi smo ves dan premišljevali, kakšno ime bomo dali psičku. Končno smo se zmenili in mu dali ime Peki. Dali smo mu toplo mleko, ponoči pa je spel v kopalnici na prepogri. Peki se je rad igral, najrajši pa tekel za žogo. Rad grize copate, čevlje in nogavice. Nekoč ga je verjetno kdo udaril, zato sedaj grize, ker misli, da ga hoče kdo udariti. Imam ga zelo rada in mene ima najrajši. Kadar grem kam

na počitnice, sem žalostna, ker mora Peki ostati doma.

Vera Tomšič
5. r. OŠ »P. Butkovič«
SOVODNJE OB SOČI

OBISK V TISKARNI

21. aprila smo si učenci četrtega in petega razreda ogledali tiskarno, v kateri tiskajo časopis Primorski dnevnik. V stavbi, kjer je tiskarna, je bila nekoč šola sv. Cipriila in Metoda.

Najprej smo si ogledali teleprinterje, ki na širok trak papirja avtomatsko pišejo novice iz raznih držav. Te novice potem povzamejo časniki in jih objavijo v časopisu. Ogledali smo si potem stroje linotype, s pomočjo katerih tiskarji sestavljajo časopisne vrstice iz svinca. Tako nastanejo kolone za tisk. V pritličju smo si ogledali še dolg rotacijski stroj, na katerem je bilo mnogo valjev in ročk. Tam smo videli tudi velike valje papirja in strojnik nam je obrazložil, kako stroj tiska časopis.

Bilo je zelo lepo.

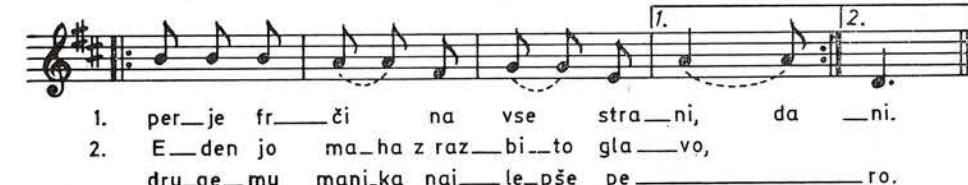
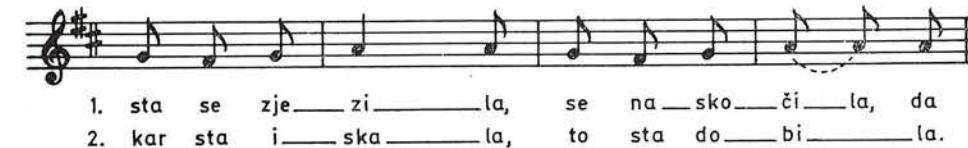
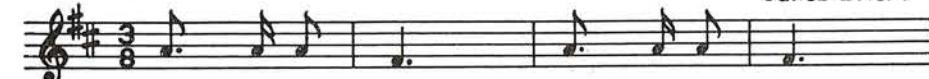
Luka Colbasso
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Janez Bitenc

Petelinji boj

Janez Bitenc

O GOBAH

V šoli smo se pogovarjali o gobah in se o njih celo učili. Zato sem neko popoldne sklenila, da jih bom šla nabirat v gozd. Ker pa me je bilo malo strah, sem vprašala Tanjo in še eno prijateljico, če gresta z menoj v gozd. Končno smo se odpravile. Na-

šle smo gobe in jih začele nabirati. Toliko jih je bilo, da me je hrbet bolel, ker sem se prevečkrat sklanjala. Seveda je bilo med gobami mnogo strupenih. Me pa smo jih pobirale vse od kraja, ker smo jih namernavale nesti v šolo. Mnogo smo jih pomečkale. Našle smo tudi lepe, sveže prašnice.

Stopila sem na neko, že več dni staro pršnico, da se je iz nje pokadil velik oblak sivega prahu.

Doma sem izbrala najlepše gobe in jih naslednje jutro nesla v šolo. Vsi smo si jih natančno ogledali in s pomočjo knjige poiskali njihova imena. Največ je bilo panterjevih mušnic, mlečnic, vražjih gobanov in golobic.

Vlasta Novak

5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Nekega poletnega dne smo Vesna, tata in jaz šli nabirat gobe. Prehodili smo skoraj ves gozd, toda v košku smo imeli samo dva jurčka, dve slinavki in tri golobice. Bili smo že nejevoljni in smo se hoteli vrniti domov.

Nenadoma sva z očetom zaslišala Vesnino kričanje. Preplašena sva stekla proti nji, ker sva se bala, da je spet videla modrasa. Vesna pa se ni bala strupene kače, temveč se je vneto sklanjala nad kopico užitnih gob. Seveda sva se ji takoj pridružila.

S polno košaro smo se vračali proti domu, kjer je mama pripravila odličen rižot. Naj povem, da smo se kasneje večkrat vrnili na isti kraj, toda gob tam nismo našli nikoli več.

Andrej Zuppin

5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

NAŠ AVTOMOBIL

Neko nedeljo smo se odpravili na smučanje. Vstali smo zelo zgodaj in se naglo pripravili, da ne bi zamujali časa. Dan je bil krasen. Do vznova gora smo v avtu prepevali, se šalili in bili veseli. V planinski koči smo malicali, potem je očka vprašal nekega gospoda, ki je že nadel verige na kolesa svojega avta, če so res potrebne, da pridevo na vrh. Moški je dejal, da so verige potrebne, zato si je očka zaviral rokave in tudi sam nadel verige.

Vse je bilo zaman, ker jih je nataknil na napačna kolesa. Prevozili smo samo nekaj kilometrov ceste, potem je začelo drseti in ni preostajalo drugega, kot ustaviti avtomobil. Očka se je zavedel napake, začel je snemati verige in jih postavljati na pravilna kolesa. Tedaj se mu je približal neki voznik in mu povedal, da verig ni treba, ker je naprej cesta čista.

Tako smo po nepotrebnem zamudili kar lepo uro. Čeprav smo na vrh prispeli pozno, smo bili vseeno veseli, ker smo se v lepem soncu dobro smučali.

Renato Bandi

5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Očka je nekega dne vrskajoč prišel v kuhinjo in povedal, da je v časopisu prebral oglas. Nekdo je po izredno nizki ceni prodajal avtomobil. Očka je bil prepričan, da gre

za pravo kupčijo. Naslednje jutro se je odpravil z namenom, da kupi avtomobil. Ko je videl avto se je razveselil. Ni bil velik, majhen pa tudi ne, ravno pravi. Očka je napisal ček, ga dal lastniku avtomobila, vzel avto in se odpeljal.

Od veselja je očka zavil v bife. Ko je hotel parkirati, je nekaj v motorju zaropotalo in začelo se je tudi močno kaditi. Prijatelji so prihitali iz bifeja in začudeno obstali. Očka se je tedaj ponosno naslonil na vrata, kot kakšen cesar, ta pa so padla. Začudil se je in rekel, da bo to že mehanik popravil. Naslonil se je na stranico in tedaj je počila pnevmatika, da je očeta skoraj razneslo. Prijatelji so tedaj izjavili, da so rajši brez avta, kot da bi se s takim vozili, in so se razšli. Tedaj je očka ves razjaren pograbil kladivo in mlatal po avtu toliko časa, da je ostala le zvita pločevina.

David Tonel

5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Misljam, da ni nihče doslej poskusil govoriti z avtomobilom. Mnogi tega ne verjamejo, a je res, ker sem sama to poskusila. Mamin avto se rad pogovarja z menoj.

»Tebi je lahko, usedeš se vame, mama mi prizge želodec in tedaj začnem goltati in prebavljeni bencin ter počasi speljem z mesta. Večkrat sem tudi trmast. Če mi tvoja mama ne da hrane, in sicer olja, destilirane vode in bencina, nočem naprej. Če nekaj časa bom obhajal že dvanajstvo pomlad in vsi v sosečini se pritožujejo, da preveč godrnjam, kadar vozim. Seveda sem tudi večkrat umazan, vendar me to ne moti.

Naj ti še povem, da sem se rodil v veliki tovarni Autobianchi v Italiji. Tam so me pobarvali z rumeno barvo in mi dali ime "Petsto". Kmalu potem so me oddali v trgovino. Tam sem bil žalosten, ker so kupci druge moje prijatelje odpeljali. Nihče me ni hotel kupiti. Vsi so me imeli za grdega račka. Končno je prišla tvoja mama. Prodajalci so ji kazali lepe avtomobile, moderne, svetlikajoče, metalizirano pobarvane, drage, s tihim motorjem, hitre, udobne, z diesel motorjem. Ko so ji vse pokazali, je izjavila, da tisti niso zanjo, in pokazala name. Povedala je, da hoče mene. Trgovci so ji branili, toda ona je vztrajala in je kupila mene. Tako ji že več let služim in sem kar vesel in zadovoljen, da sem dobil primerno službo.

Zdaj pa te prosim za kazarec bencina, kajti strašno sem žejen!«

Vladimira Vodopivec

5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Zdravko Omerza

Ilustr.: Eva Fornazaric

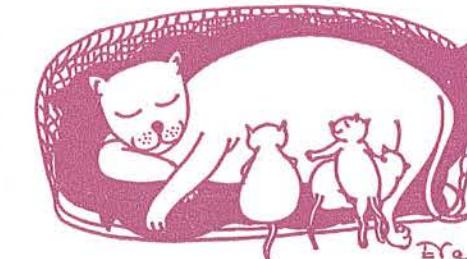
KJE JE MUCA

Mojci se zahoče igrati z muco. A muce ni nikjer. Tudi Ivo ne ve, kje je.

»Poiščiva jo!« reče Ivo. Pogledata pod mizo, a muce ni. Pogledata še pod omaro, pod posteljo, za zavese in v shrambo, a muce ni in ni.

Mojca pove očku, da iščejo muco. »Naj jo poišče Fifi,« reče očka in pokliče Fifija. Ko ta pride, očka zanimavka: »Mijav, mijav;« Fifija zalaja in začne vohati po tleh. Nato steče iz sobe. Otroci pa za njim.

Fifi teče po veži in po stopnicah navzgor. Pred vrati v podstrešje ob-

stane in zalaja. Ivo ga prime za ovratnik in odpre vrata.

V kotu zagledajo v zaboju muco in ob njej tri majhne mucke. Anica vzklikne: »Ena mucka je zame, ena za Iva in ena za Mojco.«

POMLAD

Medved, ježek ino polh
so se otresli zimskih bolh,
brž k potoku priracali,
da bi pomlad pričakali.
Pomlad naglo priletela,
zimi vso je moč vzela,
zima hitro jo je ucvrila,
skoraj volka je podrla,
volk na hitro je odskočil,
od mrzle zime se je ločil,
ker ga zeblo je v tačke.
Z jezera gagajo nam račke:
»Naj pomač pride, je že čas,
bilo nam je hudo mraz!«
Zdaj smučke in pa sanke
postale prave so zaspanke
in spale bodo spet do zime.
Da hitreje čas nam mine,
lesko bomo vso obrali,
iz klobasic venček stekli.
Pomlad bomo okrasili,
novo travo pokosili.
Srečno gremo zdaj s pomladjo,
kakor z lepo sončno ladjo.

Jure Gombič
4. r. OŠ »P. Voranc«
LJUBLJANA

NAGRAJENA RAKETA

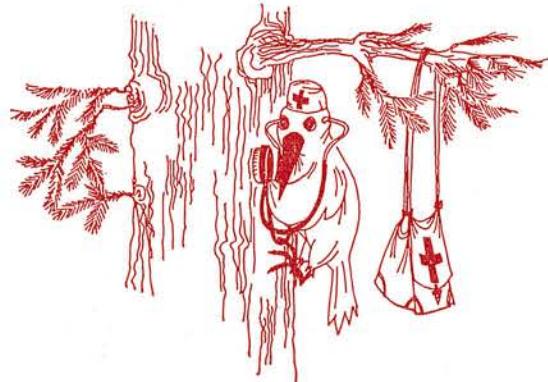
V šoli smo pred časom sestavili leseno-lepenkasto raketo Apollo 4. Poslali smo jo v Ljubljano in tako sodelovali na nagradnem natečaju za izdelavo vesoljskih plovil. Natečaj je razpisala revija Pionir. Bili smo uspešni, zato so nas povabili na izlet v Zagreb na ogled astronavtske razstave, planetarija in tehničnega muzeja.

Odpotovali smo zjutraj in se zbrali na Fernetičih. Z avtomobilom smo se odpeljali do Ljubljane, kjer smo stopili v posebni avtobus, ki nas je odpeljal v Zagreb. Med potjo nas je urednik revije Pionir opozarjal na razne zanimivosti: na Višnjo goro, Muljava, Kostanjevico, Otočec, jedrsko elektrarno, Novo Mesto, Gorjance, Čatežke toplice in grad Mokrice. Končno smo se pripeljali po dolenski magistrali v Zagreb.

V tehničnem muzeju smo si ogledali astronavtsko razstavo. Videli smo razne kovinske rakete in eno celo v naravnem velikosti. Pokazali so nam, kako se človek reši v vesolju, če se raketa pokvari in ostane brez zraka. Zapre se v gumijast balonček, v katerem ima zraka za eno uro, dovolj, da ga rešijo.

ŽOLNA ZDRAVNICA

Žolna,
smrečnih host zdravnica,
v svoj zazre se
tenkočutni radar,
detlu pravi:
»Čuj, motorko, ptica!
To najbolj nevaren
je lubadar!«

Najzanimivejši pa je bil planetarij z umetnim nebom in žarnicami, ki so predstavljale zvezde in ozvezdja, kot na primer mali in veliki voz, zvezdo severnico in druge. Ogledal smo si oddelek muzeja, ki je posvečen Nikoli Tesli. Vse je bilo zanimivo.

Bližala se je ure kosila, zato smo odpovedovali z avtobusom v Artiče. Tam smo jedli in se nato vrnili v Ljubljano, kjer smo prevezeli našo raketo. Zgodilo pa se je, da smo morali čakati, ker je naš spremjevalec pozabil prižgane luči na avtomobilu in se mu je zato baterija izpraznila. Po raketu smo morali z avtomobilom naše učiteljice.

Nadaljevali smo pot do Fernetičev, kjer so nas čakale mame. Izlet je bil lep in zanimiv. Bili smo veseli, da smo videli toliko novih in zanimivih stvari.

Barbara Rudolf
4. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

V NEZNANI DEŽELI

V nekem muzeju sem dobil skrito časovno škatlo, ki jo je izumil France de Galileo. Stopil sem vanjo in zagledal raznovrstne naprave. Poklical sem Davida in ga prosil, naj se mi pridruži. Ko je vstopil, je padel na neke gume in časovna škatla se je začela premikati. Ko se je ustavila, sem odprl vrata in opazil, da sva nazadovala s časom.

Zagledal sem ognjenike in dinozavre. Leteči dinozaver naju je hotel zgrabit, toda prijela naju je močna roka in potegnila v jamo. Dinozaver je padel na tla in se naju ni več upal napasti.

Spoznal sem pračloveka, ki je postal potem najin prijatelj. Peljal naju je h kralju. Ta nam je povedal, da na svetu ni nikjer vojne in da povsod živijo samo praljudje, ki jih midva vidiva. Fant, ki je naju rešil, je bil njegov sin. Pokazal nama je okolico. Namesto psov so imeli praljudje majhne dinozavre, še manjše pa namesto mačk. Vprašala sva kraljevega sina, če hoče z nama v najino dobo. Odgovoril je, da ne more brez kraljevega dovoljenja. David in jaz sva potem vprašala kralja, če pusti sina z nama. Dovolil je in na pot nam je dal surovo meso.

Ko smo prišli v Milje, sta pračlovek in meso izginila. Hotela sva zopet v tiste kraje, toda Galilejeva škatla se je pokvarila.

David Jercog
5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Znašel sem se v laboratoriju dr. Vandta. Nehote sem pritisnil na neki gumb in na monitorju se je pokazalo leto 2300. Kolo časa se je premaknilo.

Zaživel sem v velikem mestu, kjer je bilo polno letecih avtomobilov. Nekdo mi je ponudil prevoz v središče mesta. Sprejel sem in odpeljala sva se zelo naglo. Nenadoma

sem se znašel na velikem trgu, polnem železnih stojnic. Nekdo me je vprašal, če hočem kupiti železna jabolka, a sem odklonil, ker sem se bal za svoje zobe. Šel sem dalje in prišel na raketno letališče. Bilo je vse polno raket. Sedel sem v eno, a se nisem zavedel, da je bila ta raketa najhitrejša od vseh. Pritisnil sem na gumb in raketa je vzletela in začela leteti z neverjetno hitrostjo, da je prebila zid časa. Nenadoma sem pred seboj zagledal zemljo in zavedel sem se, da sem bil na oddaljenem planetu. Naglo sem se vrgel iz rakete, ker je ta v dotiku z zemeljsko atmosfero eksplodirala. Pristal sem na zemlji in ugotovil, da je v tistem dnevu, ki sem ga preživel na planetu, na zemlji preteklo 318 let. Tedaj sem padel v nezavest.

Marko Šavron
5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Za rojstni dan sem dobila čudežni avtomobil. Ponoči sem prišla motor in odlešela v leto 2568. Čudežni avtomobil me je pripeljal v čudežno deželo, kjer so bili ljudje čudno oblečeni, a so me lepo sprejeli. Bilo je vse polno letečih avtomobilov in tudi semaforji so viseli v zraku. V hišah je bilo vse avtomatizirano. Stanovala sem v hotelu Mamsedalakra. Na moje veliko začudenje sem ugotovila, da se mesto, kjer sem bila, imenuje Milje, kot pred stoletji. Blizu hotela je bila tudi šola. Zanimala me je in vpisala sem se v tečaj papajščine. Izvedela sem tudi, da se tam učijo o ljudeh, ki so živelji leta 1982. Zraven šole so bili še ostanki šole iz leta 1982. Zanimivo je bilo, da so imeli vsi otroci na glavah televizijske antene, ki so omogočale njihovim mamam, da so jih naglo izsledile. Spoprijateljila sem se z družino Kakpukikrakraka. Imeli so tri sinove: najmlajšega Vipiju, srednjega Vipupija in najstarejšega Vipapupupija. Igrala sem se z njimi in večkrat so mi pomagali pisati naloge. Zelo so bili prijazni.

Ko sem se s svojim čudežnim avtomobilom vračala domov, sem cutila, da sem starejša. Bila je to čudežna dežela, ki me je lepo sprejela, zato sem tam pripovedovala, kaj se je zgodilo v preteklosti, ob povratku domov pa sem pripovedovala, kaj bo v prihodnosti.

Dana Svetina
5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Priznati moram, da ste se potrudili in lepo opisali svoja doživetja z orientacijsko pohodo v Glinščico sredi aprila. Od tedaj objavljam vrsto vaših dopisov in te-

žko mi je reči, kateri je najboljši. Vsi so doživetja v prikupni. Pričakujem, da boste tudi vnaprej opisovali svoja doživetja na takih izletih in spise pošiljali v objavo Galebu.

VTISI Z IZLETA V GLINŠČICO

Bil sem na izletu v Glinščici, ki ga je organiziralo Slovensko planinsko društvo. V Boljuncu na Jami smo videli perice, kako perejo perilo. Hodili smo dve uri, prišli do meje in se potem spuščali po strmem grušču. Vračali smo se po trasi nekdanje železniške proge in šli skozi dva predora. Potem smo si ogledali še staro hišo. Prispevali smo nato do avtobusa, ki nas je peljal do Trga Oberdan. Tam so čakali starši.

Na izletu mi je bilo najbolj všeč, ko smo se spuščali po melišču.

Renato Bellazzi
3. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Bila sem v Glinščici. Bilo nas je mnogo in fanti so pogumno plezali po skalah. Hodili smo po grebenu in se potem spuščali po grušču. Ustavili smo se v baru. Tam so nam vodniki kupili oranžado. Bilo je lepo, ker sem spoznala druge prijatelje. Otroci iz prvega in drugega razreda so imeli tri vodnike.

Cinzia Ravasi
2. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

18. aprila je Slovensko planinsko društvo v Trstu v okviru Športne šole priredilo izlet v dolino Glinščice. Na izlet smo šle štiri dekleta iz našega razreda. Že v šoli smo se odmenile, kako se bomo oblekle in kaj bomo vzele v nahrbtnike.

Ob devetih smo se vsi udeleženci zbrali na trgu Oberdan, kjer smo stopili v avtobus in se odpeljali v Boljunc. Od tam smo krenili proti Malemu Krasu. Med potjo nam je gospodična Patricija, ena od vodnic, pripovedovala zgodovino doline Glinščice in Malega Krasa. Povedala nam je, da je bil nekoč Mali Kras ves poraščen z oljškami, a jih je pred več kot petdesetimi leti uničila huda zima. Nekatere nasade so sedaj obnovili.

Pot je bila precej strma, zato smo se nekoliko utrudili. Na vrhu Malega Krasa pa smo se odpočili in malicali. Me smo v hrib sопihale, zato smo tudi potihno negodovale, ker smo se morale truditi. Na poti s hriba pa nas je bil sam smeh, ker smo se spuščali po melišču in prožili velike oblake prahu. Vodniki so nam to dopuščali in bili zelo simpatični. Neki deček je celo vodnico

Vsem, vesele počitnice!

Mislim, da sem s temi tremi besedami povedal vse in da ni treba ponavljati običajnih želja, da bi se lepo imeli, ker so bo itak tako zgodilo.

Opozorjam vas le, da so v Tržaški knjigarni še vedno v prodaji Galebove majice in čepice, ki so prav primerne za poletne dni bodisi pri morju kot v hribih.

nerodno porinil, da bi se skoraj skotalila po hribu, če se ne bi bila pravočasno oprijela veje.

Po precej dolgi hoji smo prispeli v Botač, kjer je bil počitek. Kosili smo in si napolnili čutarice z vodo. Botač je prav na meji, zato smo tam lahko opazovali jugoslovanskega graničarja. Napotili smo se potem po nekdani železniški progi in šli skozi dva predora. V drugem predoru smo se celo zabavali s tem, da smo se eden drugega v temi strašili.

Krenili smo nato v Zabrežec, kjer smo se napili vročega čaja. Od tam smo jo mahnili v Boljunc, kjer nas je čakal avtobus in nas popeljal domov.

Ta izlet nam je bil všeč, ker je bil zanimiv in smo bile v veseli družbi.

Eva, Kristina, Nada, Serena
5. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Šli smo v Glinščico. Očka nas je peljal do trga Oberdan. Potem smo se z avtobusom odpeljali do Boljanca. Od tam smo vedno hodili navzgor. Na vrhu hriba smo mahliali. Nato smo šli delček poti po ravinem, potem pa se spustili navzdol po melišču. Bilo je lepo. Videli smo reko Glinščico. Končno smo prišli do gostilne, kjer je bila tudi

V poletnem času lahko tudi kaj napišete in pošljete v objavo Galebu. Vaše spise bom rad objavil že v prvi številki prihodnjega letnika.

Pa še nekaj! Galeb vam pripravlja lepo in koristno presenečenje. Še pred začetkom novega šolskega leta boste našli v prodaji nekaj, kar vam bo služilo v šoli in doma. Ne pozabite povprašati za Galebovo presečenje, ko boste kupovali nove šolske knjige in zvezke!

Torej, na svidenje jeseni!

Še sporočilo Morenu Šavronu, učencu 5. razreda OŠ v Miljah. Tvoje »Pesmice o gobah« nisem objavil, ker žal ni bila za objavo. V prihodnje rajši napiši prosti spis. Pesnikovanje ni lahka zadava, in če bi tvojo pesmico vsaj toliko popravil, da bi bila za objavo, ne bi bila več tvoja pesmica.

UREDNIK

cesta proti meji. Peter si je tam kupil palčke.

Po počitku in malici smo se napotili proti Borštu. Tam so rastle tudi oljke. Potem smo videli rimske vodovode. V Borštu smo pili čaj. Potem smo šli do postaje in stopili v avtobus, ki nas je peljal do trga Oberdan. Tam nas je čakal očka. Meni je bilo najbolj všeč, ko smo se vzpenjali na hrib. Bilo je zelo lepo. V maju bomo spet šli na izlet.

Nataša Savi
3. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

V nedeljo, 18. aprila, smo šli na izlet v dolino Glinščice. Izlet je pripravilo Slovensko planinsko društvo v Trstu.

Pot je bila precej naporna. Vreme je bilo lepo in sončno. Z avtobusom smo se pripeljali v Boljunc. Od tu smo se napotili proti hribu. Pot je bila strma. Nekoliko sem se utrudil. Ko smo prišli na vrh, smo se nekoliko odpočili in nekaj pojedli. Z vrha je bil zelo lep razgled.

Med potjo sem spoznal učenca iz Rojana. Imenuje se Rado. Pogovarjala sva se in postala prijatelja.

Šli smo proti Botaču. Hodili smo po kamenu in sošolca Mirana je bolela noge. Na poti proti Botaču smo se ustavili pri vodi.

V Botaču so me čakali mati, očka in brat Marko. Marko ni šel z meno na izlet, ker je še majhen. Tam smo se malo odpočili in jedli. Očka mi je spet napolnil čutarico z oranžado.

Potem smo nadaljevali pot po stari železniški progi, po kateri je nekoč vozil vlak v Istro. Šli smo tudi skozi dva predora. Spustili smo se potem v dolino Glinščice, kjer smo si ogledali ostanke rimskega vodovoda. Končno smo stopili na avtobus in se odpeljali domov. Vso pot smo prepevali le-pe pesmi.

Luka Colbasso
4. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Vstal sem zgodaj in popil kavo. V torbo sem dal kruh, čokolado, žvečilni gumi in nekaj čokolade. Ob poldevetih sem stopil v avtobus in se odpeljal na trg Oberdan. Tam je bilo polno starejših ljudi in otrok. Čakali smo avtobus. Ko je pripeljal, smo vstopili in se peljali v Boljunc. Tam smo izstopili in se napotili proti Glinščici. Pot je bila dolga in od časa do časa smo se ustavili, da bi se okrepljali. Ko smo prišli v Botač, smo se ustavili, da bi se odpocili. Tam smo pojedli malico in spili pičačo. V gostilni sem si kupil slane palčke. Po malici smo se napotili proti nekdani železniški. Hodili smo skozi dva predora. Potem smo krenili proti stezici, ki nas je pripeljala v Boršt. Tam smo videli razvaline starega stolpa. Napotili smo se proti avtobusu. Nisem stopil v avtobus, ker sem po poti srečal očeta z avtomobilom. Drugi so šli z avtobusom.

Piero Fontanot
3. r. OŠ »F. Milčinski«
KATINARA

Opisala bom izlet v dolino reke Glinščice, ki ga je priredilo Slovensko planinsko društvo v Trstu.

V lepem nedeljskem jutru smo se zbrali na trgu v Boljuncu, kjer smo počakali šolarje iz drugih tržaških šol. Milčani smo kar sami prišli v Boljunc, ker nam je bliže. Ko je pripeljal avtobus, smo se zbrali in napotili proti vrhu Malega Krasa. Po poti nam je vodnica razlagala zgodovino Glinščice. Pazljivo smo poslušali, kako je bilo tam pred davnimi leti. Res, razlaga je bila zanimiva, čeprav se vseh podrobnosti ne spominjam.

Dolgo smo hodili. Najlepše je bilo, ko smo se spuščali po melišču. Joj, kako smo se zabavali! Šlo je kot na toboganu!

Šli smo mimo mnogih zanimivih krajev in se seznanili z njihovimi značilnostmi. Pozno popoldne smo prispeti do ostankov rimske-

ga vodovoda. Sledila je zanimiva razloga. Članica Planinskega društva nam je povedala, da so bili Rimljani prvi, ki so uporabljali opeko. In tudi vodovod je narejen ves iz opeke. Z občudovanjem sem gledala oboke in pomislila na trud, ki so ga vložili v gradnjo vodovoda. Potem smo si ogledali staro kraško hišo, kjer ima postojanko planinsko društvo.

Končno smo prišli v Boljunc, kjer so nas čakali starši. Utrjeni in zadihani, a polni dobre volje in veseli nad uspelim izletom, smo se vrnili domov.

Vladimira Vodopivec
5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Že večkrat sem občudoval lepote doline reke Glinščice. V nedeljo, 18. aprila, sem se udeležil izleta v dolino reke Glinščice, ki ga je priredilo Slovensko planinsko društvo v Trstu v okviru Športne šole.

Naš start je bil v Boljuncu. Od tam smo krenili po stezi, ki nas je vodila po gozdču do vrha hriba. Ob poti so nam vodniki pokazali staro kmečko torklo, kjer so stiskali olje. Mali Kras je bil nekoč poln oljk. Hude zime pa so jih uničile. Mali Kras nad Boljuncem je najsevernejši del, kjer še rastejo oljke. Ob poti smo si ogledali tudi star nemški bunker.

Pot je bila vedno bolj strma. Večkrat smo postali in se ozirali v prostrani svet, ki se je odpiral pred nami. Na nekem travniku smo malicali. Tam smo opazili, da je raztresenih polno zanimivih kraških kamnov, v katerih so dobro vidni odtisi školjk. Šli smo dalje in se spustili v vas Botač, kjer je tudi star mlin.

Opoldne smo se po starci, zapuščeni železniški progi napotili nazaj. Ko smo spet prišli v dolino reke Glinščice, smo si ogledali največjo zanimivost izleta, ostanke rimskega vodovoda. Rimski vodovod se vije od Boljanca do Trsta in je dolg približno 14 kilometrov. Zgradili so ga v 6. stoletju pred našim štetjem. Stalno premikanje zemlje, ga delno uničilo.

Bilo je pozno in smo morali oditi, še prej pa smo si ogledali staro hišo, kjer bo imelo svojo postojanko Slovensko planinsko društvo v Trstu. Tu bodo priejali tečaje alpinizma in učili osnove plezanja.

Moreno Šavron
5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Sredi aprila smo se odpravili na izlet v dolino Glinščice, ki ga je priredilo Planinsko društvo v Trstu v okviru Športne šole. Prav zaradi tega se izleta ni udeležila samo naša šola, temveč so prišli tudi šolarji tržaških šol.

Zbrali smo se na trgu v Boljuncu. Tam smo se razdelili po razredih in potem šli na pot. Kmalu smo prišli do starega nemškega bunkerja. Od tam so učenci prvega, drugega in tretjega razreda šli dalje, učenci četrtega in petega razreda pa smo si ogledali bunker. Bunker je bila majhna jama, iz katere je pronica voda. Potem smo hitro nadaljevali pot, da bi dohiteli ostale. Pot je bila precej strma, zato nismo mogli hitro napredovati. Nekaj časa smo prišli do kamnitega melišča, ki je peljalo na vrh hriba. Deset minut kasneje smo bili na vrhu, kjer smo malicali. Pol ure potem smo nadaljevali pot. Prišli smo do nekega drugega melišča. Bilo pa je kratko, saj smo ga prehodili v petih minutah. Hoditi smo morali navzgor, kar ni bilo prijetno. Tam smo srečali žensko, ki je imela psa Rokija.

Sli smo dalje, dokler nismo prišli do daljšega strmoga melišča. Od tam smo lahko videli reko Glinščico, pa majhno vasico Botič. V tej vasici smo kosili.

Po dvajsetih minutah smo nadaljevali pot. Hodili smo več kot uro in pol in že smo mislili, da poti ne bo konca. Prišli smo do ostankov rimskega vodovoda, kjer nam je vodnik razložil njegovo zgodovino. Sli smo potem do glavnega trga v Boljuncu. Tam nas je čakal avtobus; s katerim smo se srečni in veseli vrnili domov.

Andrej Zuppin
5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

Udeležila sem se izleta, ki ga je priredilo Slovensko planinsko društvo v Trstu. Zbrali smo se na trgu v Boljuncu ter se porazdelili po razredih. Napotili smo se proti dolini reke Glinščice.

Vodnica Patricija nam je pokazala stiskalnico za oljke, torkljo. Povedala nam je tudi, da je nekoč tam uspevalo mnogo oljk. Ogledali smo si tudi bunker. Bil je skrit v skalovju. Sli smo proti vrhu hriba. Pot je bila strma. Noge so me bolele. Ustavili smo se na razglednem stolpu in gledali okolico. V daljavi se je bleščal miljški zaliv. Bila sem utrujena. Dana nam je prepovedala piti in uživati hrano med potjo. Povedala je, da špargli odjevajo. Tako smo jih med potjo nabirali in jedli.

Ko smo prišli na vrh, sem se ulegla v travo. Pomalčičali smo in kmalu krenili naprej. Čez čas smo se spet ustavili in Patricija nam je pokazala Jugove stene. V daljavi pa smo videli piramido Comici. Zgrešili smo pot. Dana je potem povedala, da vodi naša pot po melišču.

Ustavili smo se v Botiču, kjer smo jedli. Prišli smo potem na zapuščeno železniško

progo. Zdravnik Volpi nam je pokazal steno, kjer se je pred leti ponesrečil plezalec. Pot je vodila skozi dva predora. Na neki jasi smo se ustavili in popili čaj. Že sem imela žulje na nogah. Prišli smo do Glinščice, tam nam je vodnica pokazala ostanke rimskega vodovoda. Čez nekaj časa smo prišli v Boljunc. Vladičin oče me je odpeljal domov.

Dana Svetina
5. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

V nedeljo, 18. aprila, sem se z bratoma udeležil izleta, ki ga je priredila Športna šola. Bili smo v dolini Glinščice. Ko smo hodili navzgor po stezi, so nam vodniki povedali in pokazali mnogo zanimivosti. Videli smo napravo iz kamna, s katero so nekoč iz oljki pridobivali olje. Okolica Boljanca je najsevernejša točka v Sredozemljiju, kjer še uspevajo oljke.

Po poti smo opazovali različne kraške kamne. Najbolj mi je ostal v spominu vodovod iz rimskega časov. Lepo se še vidi kamnit žleb, po katerem je tekla voda.

Ves dan smo jedli hrano iz nahrbtnika. Med potjo so nam prijazni vaščani postregli s toplim čajem. Pozno popoldne smo se utrujeni in veseli vrnili v Boljunc, kjer so nas čakali starši, oziroma avtobus.

David Šavron
3. r. OŠ ŽAVLJE - KOROŠCI

S Planinskim društvom smo letos šli na izlet v dolino Glinščice. Zbrali smo se na Oberdankovem trgu. Avtobus nas je odpeljal do Boljanca. Profesorica Patricija nam je povedala, da je tam edini kraj, kjer še uspevajo oljke. Burje tam sploh ni. Pokazala nam je tudi stiskalnico, kjer stiskajo oljke in pridobivajo olje.

Napotili smo se na hrib in končno prišli na vrh, kjer smo pojedli malico. Sli smo potem k bližnjemu izviru, kjer smo si umili roke. Nekateri so se tudi odjezjali.

Naprej grede smo zgrešili pot, zato smo hodili po melišču. Ustavili smo se na igrišču, kjer so nam ponudili čaj. Dana je imela s seboj vrv, s katero smo se igrale. Nadaljevali smo pot in prišli do ostankov rimskega vodovoda. Povedali so nam, da se je zrušil, ker so se ga oprijele divje rastline. Proti večeru smo stopili na avtobus, ki nas je pripeljal na Oberdankov trg. Tu so nas čakali starši.

Izlet mi je bil zelo všeč in upam, da bom še kdaj šla na take izlete.

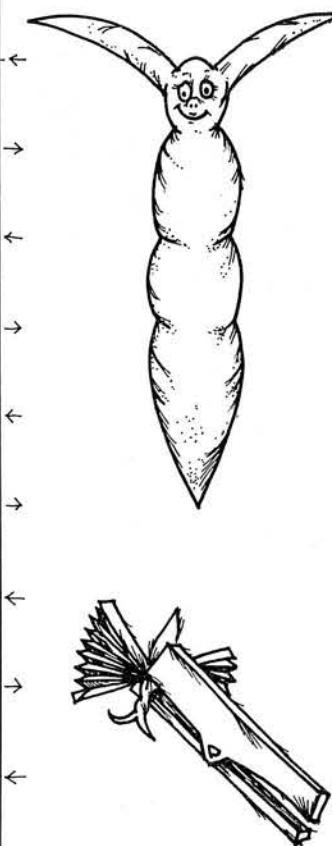
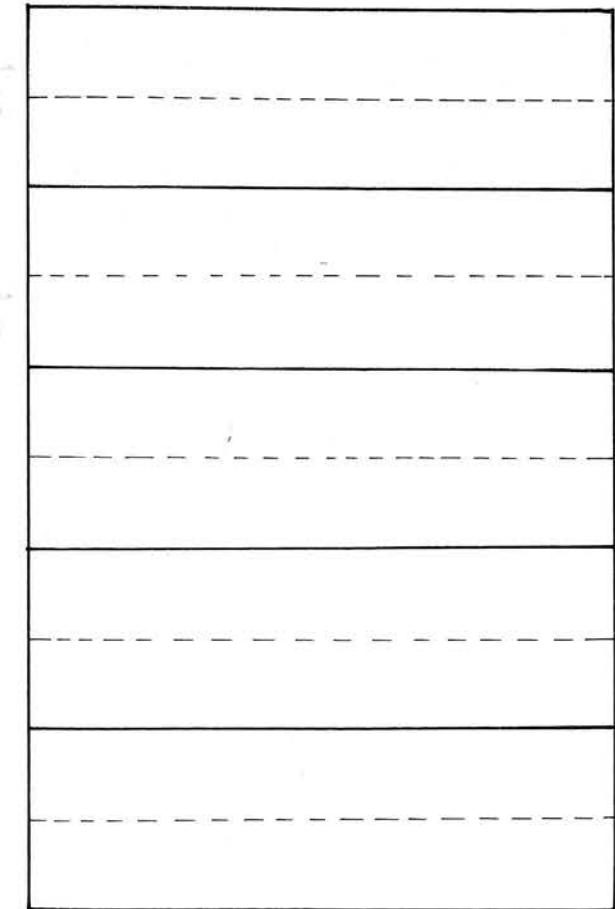
Karin Vitez
4. r. OŠ »Bazoviški junaki«
ROJAN

Vera Poljšak

Ilustr.: Magda Tavčar

METULJ

IZSTRIŽI IN PREPOGNI PRAVOKOTNIK V »HARMONIKO«.
S SPENJAČEM PRITRDI METULJEVA KRILA NA TELO.

REŠITEV UGANK IZ OSME ŠTEVILKE

MAGIČNI KVADRATEK — Vodoravno in navpično: 1. moč, 2. ose, 3. ček.

RAČUNSKA KRIŽANKA — Vodoravno: 2. metla, 5. rog, 6. dim, 7. sedem, 8. devet, 9. deset, 10. meter. Navpično: 1. kilometer, 3. trideset, 6. devet, 7. sedem.

SLIKOVNA KRIŽANKA — Vodoravno: 2. valj, 4. konj, 5. koza, 6. nos, 7. košara, 8. rog. Navpično: 1. banana, 2. voz, 4. kosa, 5. koš, 6. noga, 7. kost.

DVA REBUSA: Po rešitvi dobiš imeni dveh posebnih ladij: TANK ER = tanker; KIT O LOVEC = kitolovec.

REŠITVE SO POSLALI: Elizabeta Visentin, Agostino Tuso, Bruna Pieri, 5. r. OŠ »V. Šček« — NABREŽINA. Erika Pertot, Valentina Leghissa, Tamara Antonini, 2. r. OŠ »K. Štrekelj« — SESLJAN. Mitja Gombač, Ravel Gombač, 3. a r. OŠ »M. Samsa« — DOMJO Deborah Stegel, Katja Čok, 5. r. OŠ PROSEK. Nataša Lorenzi, Sabrina Gec, Miran Guštin, Laura Pettorosso, Luka Colbasso, Nada Rojc, 4. in 5. r. OŠ »F. Milčinski« — KATINARA. Bogdan Stopar, Ingrid Vidali, Tamara Raseni, 3. r. OŠ »P. Trubar« — BAZOVICA. Pavel Kralj, 3. r. OŠ »Bazoviški junaki« — ROJAN. Anita Ražem, 5. r. OŠ PESEK. Gabrijela Bal-dissin, Barbara Grgič, Maila Ozbič, Klara Calzi, Dunja Grgič, Tatjana Kalc, 4. in 5. r. OŠ »K. Destovnik - Kajuh« — GROPADA. Sara Trampuž, Alenka Mozetič, 3. r. OŠ »I. Grbec« — ŠKEDENJ. Erika Purič, 1. b r. SŠ »S. Kosovel« — OPČINE. Marjan Gergolet, Lucija Ferfolja, Nataša Frandolič, Diego Gergolet, Vanja Tonzar, Nikoleta Gergolet, Robert Devetta, Nikolaj Devetak, Jordan Zolia, 4. r. OŠ »P. Voranc« — DOBERDOB.

NAGRADA DOBIJO: Alenka Mozetič, 3. r. OŠ »I. Grbec« — ŠKEDENJ. Tamara Antonini, 2. r. OŠ »K. Štrekelj« — SESLJAN. Nataša Frandolič, 4. r. OŠ »P. Voranc« — DOBERDOB. Ravel Gombač, 3. a r. OŠ »M. Samsa« — DOMJO. Dunja Grgič, 5. r. OŠ »K. Destovnik - Kajuh« — GROPADA.